

**Agenția Română de Asigurare
a Calității în Învățământul Superior**

METODOLOGIA
DE EVALUARE EXTERNĂ,
STANDARDELE,
STANDARDELE DE REFERINȚĂ ȘI
LISTA INDICATORILOR
DE PERFORMANȚĂ
A AGENȚIEI ROMÂNE DE
ASIGURARE A CALITĂȚII ÎN
ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR

PROIECT

București, octombrie 2011

CUPRINS

I. INTRODUCERE

II. PRINCIPIILE ASIGURĂRII CALITĂȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR

II.1 Context

II.2 Transformări în învățământul superior românesc

II.3 Principii fundamentale în abordarea calității educației

II.4 Relații între ARACIS și alte instituții

II.5 Asigurarea calității: autorizarea, /acreditarea și evaluarea periodică a calității educației

II.6 Domeniile asigurării calității

II.7 Precizări referitoare la principalii termeni folosiți pentru aplicarea prezentei

III. PROCEDURI ȘI INSTRUMENTE DE EVALUARE

III.1 Autorizarea de funcționare provizorie și acreditarea

III.1.1. Autorizarea de funcționare provizorie

III.1.2. Acreditarea

III.2 Evaluarea periodică

III.3 Criterii, standarde și indicatori de performanță

III.4 Valori de referință evolutive ale standardelor și indicatorilor de performanță pentru organizațiile furnizoare de educație

III.4.1. Principii pentru stabilirea valorilor de referință

III.4.2. Instrumente de colectare a datelor

III.4.3. Valori de referință minimale cu caracter de cerințe obligatorii pentru procesele de autorizare/acreditare a programelor de studii de licență și la nivel instituțional

III.4.3.1 Valori de referință minimale inițiale pentru autorizarea provizorie a programelor de licență oferite de toate categoriile de universități

III.4.3.2. Valori de referință minimale inițiale pentru acreditarea programelor de licență oferite de toate categoriile de universități

III.4.3.3. Valori de referință minimale inițiale pentru autorizarea provizorie a furnizorilor de învățământ superior

III.4.3.4. Valori de referință minimale inițiale pentru acreditarea furnizorilor de învățământ superior

III.5 Activități și etape generale ale procesului de evaluare

III.6 Standarde minimale și etape metodologice privind autorizarea furnizorilor de educație și acreditarea instituțiilor de învățământ superior

III.7 Standarde minimale și etape metodologice privind autorizarea funcționării provizorii și acreditarea programelor de studii universitare de licență

IV. METODOLOGIA PENTRU EVALUAREA EXTERNĂ ÎN VEDEREA AUTORIZĂRII PROVIZORII ȘI ACREDITĂRII DOMENIILOR DE MASTER

- IV.1 Cadrul reglementărilor specifice pentru organizarea și funcționarea domeniilor universitare de master
- IV.2 Studiile universitare de master-cadrul instituțional
- IV.3 Obiective specifice ale autorizării provizorii și acreditării domeniilor universitare de master
- IV.4 Etape metodologice privind acreditarea domeniilor de studii universitare de master
 - IV.4.1 Metodologia de trecere la evaluarea programelor de studii universitare de master la evaluarea domeniilor de studii universitare de master
 - IV.4.2 Metodologia de evaluare pentru stabilirea capacității de școlarizare în cadrul unui domeniu de studii universitare de master și pentru acreditarea domeniilor autorizate de master
 - IV.4.3 Metodologia de autorizare / acreditare pentru noi domenii de studii universitare de master
 - IV.4.4 Evaluarea periodică a domeniilor de master
- IV.5 Cerințe normative obligatorii pentru acreditarea programelor de master

V. EVALUAREA ȘCOLILOR DOCTORALE

- V.1. Introducere
- V.2. Obiective specifice ale autorizării provizorii, acreditării și pentru evaluarea periodică a Școlilor Doctorale
- V.3 Etape metodologice privind autorizarea provizorie, acreditarea și evaluarea periodică a Școlilor Doctorale
- V.4 Cerințe normative minimale pentru autorizarea provizorie / acreditarea / evaluarea periodică a Școlilor Doctorale, pe domenii de doctorat
 - V.4.1. Cadrul juridic de organizare și funcționare a Școlii Doctorale
 - V.4.2. Conținutul procesului de învățământ și cercetare științifică / creație artistică
 - V.4.3. Etica științifică, profesională și universitară
 - V.4.4. Baza materială
- V.5. Criterii, standarde și indicatori de performanță utilizați în evaluarea unei Școli Doctorale

VI. EVALUAREA PERIODICĂ A INSTITUȚIILOR, DOMENIILOR ȘI PROGRAMELOR DE STUDII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR

- VI.1 Standarde minimale și etape metodologice privind evaluarea periodică a programelor de studii universitare de licență / domeniilor de studii universitare de master
- VI.2 Standarde minimale și etape metodologice privind evaluarea periodică instituțională a furnizorilor de servicii de învățământ superior și cercetare

I. Introducere

Metodologia privind asigurarea calității, denumită în continuare **Metodologia**, se bazează pe prevederile Legii 87/2006, cu modificările ulterioare, și ale Legii Educației Naționale nr. 1/2011. **Metodologia** este document de referință în asigurarea calității în învățământul superior și înlocuiește prevederile „Metodologiei de evaluare externă, a standardelor, a standardelor de referință și a listei indicatorilor de performanță a Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior” aprobată prin HG nr. 1418/2006 și completată prin HG 1512/2008.

Metodologia utilizează terminologia și conceptele stabilite prin **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației**, aprobată prin Legea nr.87/2006 cu modificările și completările ulterioare, precum și pe cele introduse de Legea Educației Naționale nr.1/2011. Pe această bază, ARACIS dezvoltă în continuare principiile și abordările asigurării calității academice, în conformitate cu prevederile legale, pentru a le consolida caracterul aplicativ și pentru a servi mai bine beneficiarii în funcție de activitățile derulate în universități și de cerințele concrete ale acestora. Pentru aceasta, ARACIS cooperează strâns cu toate universitățile interesate, cu Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, precum și cu reprezentanții studenților, ai sindicatelor, ai asociațiilor profesionale și ai societăților comerciale. Transparența informațiilor și deciziilor va fi asigurată astfel încât publicul să poată urmări modul de dezvoltare a sistemului de asigurare a calității în învățământul superior din România, ca parte a Spațiului European al Învățământului Superior (SEÎS).

Metodologia furnizează cadrul conceptual principal, precum și principalele tipuri și strategii de autorizare/acreditare, respectiv de asigurare și evaluare externă a calității. *Aspectele operaționale și instrumentale vor fi ulterior detaliate în ghidul de evaluare specific, ce va fi elaborat de către ARACIS în consultare cu universitățile, și aprobate de Consiliul ARACIS. Lista părților ghidului ce vor fi întocmite și aprobate de Consiliul ARACIS este prezentată în Anexă, ca parte integrantă a prezentei Metodologii.* În funcție de evoluția cerințelor privind asigurarea calității în învățământul superior, Consiliul ARACIS poate completa ghidul specific cu părți noi. Întrucât ARACIS este un organism abilitat prin lege în conformitate cu **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației**, aprobată prin Legea nr.87/2006 cu modificările și completările ulterioare, avizele pe care le propune Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului fiind bazate pe evaluări care materializează expertiza în domeniu, ghidul și anexele sale aprobate de Consiliul ARACIS sunt recunoscute ca norme și reglementări specifice de referință în domeniul asigurării calității în învățământul superior. Metodologia și ghidul specific asigură concordanța cu Standardele și Linii Directoare Europene privind Asigurarea Calității în Învățământul Superior (ESG).

Metodologia oferă ARACIS baza operațională a activităților specifice pentru:

- (1) **autorizarea/acreditarea instituțiilor de învățământ superior și a programelor de studii:**
 - (a) autorizarea funcționării provizorii a noilor programe de studii universitare de

- licență, inițiate și propuse de instituțiile de învățământ superior acreditate;
 - (b) autorizarea de funcționare provizorie a furnizorilor de învățământ superior care inițiază programe de studii universitare de licență;
 - (c) acreditarea instituțiilor de învățământ superior;
 - (d) acreditarea programelor de studii de licență;
 - (e) autorizarea/acreditarea domeniilor și programelor de studii universitare de master pe baza autoevaluării și a evaluării externe a fiecărui domeniu;
 - (f) acreditarea domeniilor de studii universitare de doctorat.
- (2) Evaluarea periodică instituțională, de domeniu și de program.**

Metodologia se adresează:

- a) organizațiilor furnizoare de educație care operează pe teritoriul României, precum și organizațiilor furnizoare de educație care operează pe teritoriul altor state, cu respectarea prevederilor legale naționale, structurilor de conducere ale acestora, membrilor comunităților universitare;
- b) comisiilor și altor structuri care sunt responsabile direct de managementul calității în universități sau de evaluarea internă și externă a calității;
- c) beneficiarilor direcți și indirecti ai învățământului superior, educației și formării profesionale, în sensul definițiilor 5 și 6 din Lista definițiilor termenilor și a expresiilor utilizate în cuprinsul Legii Educației Naționale nr. 1/2011.

II. Principiile asigurării calității în învățământul superior

II.1 Context

Schimbările din învățământul superior din România, ca de altfel din întreaga Europă și la nivel mondial, au fost pe cât de multiple și radicale, pe atât de continue. Încă la începutul anilor 1990 au fost înființate în România primele universități particulare, iar numărul universităților publice, al facultăților sau al noilor programe de studii, respectiv specializări, a crescut rapid. Ca urmare a acestor diversificări și multiplicări, a fost adoptată **Legea nr. 88/1993** privind acreditarea instituțiilor de învățământ superior și recunoașterea diplomelor, republicată. În baza acestei Legi a fost înființat Consiliul Național de Evaluare Academică și Acreditare (CNEAA), care a desfășurat activități susținute de evaluare, de acreditare instituțională și de programe de studii în perioada 1993-2006.

România, ca semnatară în 1999 a Declarației de la Bologna, a devenit parte a Spațiului European al Învățământului Superior (SEİS), proces amplu de reorganizare a învățământului superior din țările semnatare ale Convenției culturale Europene. Asigurarea calității educației este unul dintre obiectivele principale ale SEİS iar continuitatea în urmărirea acestui obiectiv a fost asigurată prin aplicarea prevederilor Legii 87/2006 cu modificările și completările ulterioare, privind asigurarea calității în

educație, precum și ale Metodologiei de evaluare externă, a standardelor, a standardelor de referință și a listei indicatorilor de performanță a Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior” aprobată prin HG nr. 1418/2006. Evaluarea externă, construită pe principii de egalitate și competență și urmărind criteriile standard de apreciere a calității, a fost instituită cu succes. ARACIS și-a constituit un registru de experți care au fost formați pentru aplicarea metodologiei aprobate de Guvernul României și care au participat ulterior la numeroase activități de evaluare periodică sau în scopul autorizării/acreditării instituționale și de program. De asemenea, a fost impus principiul asigurării interne a calității prin constituirea de comisii interne, în cadrul fiecărei universități, în scopul de a se institui o cultură internă a calității în instituțiile de învățământ superior. Ca urmare a profesionalismului cu care și-a îndeplinit misiunea conferită de lege, urmărind consecvent respectarea Standardelor și liniilor directoare europene de asigurare a calității, ARACIS a devenit în octombrie 2009 agenție membră cu drepturi depline în Asociația Europeană pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (ENQA). Înscrierea în Registrul European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (EQAR), care constituie o obligație legală conform prevederilor Legii 87/2006 privind asigurarea calității în educație, a fost realizată în septembrie 2009, în termenul stabilit de lege.

Pe lângă aplicarea principiilor și procedurilor de evaluare externă și acreditare, ARACIS a întreprins studii de evaluare a calității sistemului de învățământ superior în ansamblu, dar și a efectelor și consecințelor aplicării metodologiei aprobate prin HG nr. 1418/2006. Observațiile comunității academice, ale studenților și altor beneficiari ai învățământului superior asupra procedurilor și metodelor de asigurare a calității, facilitate de studiile sistematice întreprinse de experții ARACIS în perioada 2007 și 2011 au identificat o serie de direcții de îmbunătățire a metodologiei aprobate prin HG nr. 1418/2006. Acestea se referă la: autoevaluarea instituțională și de program, încurajarea universităților/programele de a-și asuma un rol mult mai activ în proiectarea și managementul propriilor sisteme interne de asigurare a calității, mai multă autonomie, dar și responsabilitate instituțională și adoptarea unei culturi funcționale a calității în instituțiile furnizoare de învățământ superior.

Pe de altă parte, pe plan european se dezvoltă o nouă abordare a asigurării calității care pune accent pe rezultatele învățării, dar și pe un proces didactic centrat pe student și învățare. În concordanță cu principiile enunțate în comunicatele Conferințelor miniștrilor educației din statele semnatare ale Declarației de la Bologna și în strânsă legătură cu prevederile Cadrului European al Calificărilor asumat de către Comisia Europeană în 2008, în corelare cu cele ale Cadrului Calificărilor în Spațiul European al Învățământului Superior, adoptate încă din 2005 de statele semnatare ale Declarației de la Bologna și ale Recomandării CM 2007(6) a Consiliului European, prezenta Metodologie consideră ca elemente fundamentale patru obiective majore ale învățământului superior: pregătirea pentru piața muncii, pregătirea ca cetățeni activi într-o societate democratică, dezvoltarea personală și dezvoltarea cunoașterii.

Constituirea Cadrului European al Calificărilor și elaborarea Cadrului Național al Calificărilor impun necesitatea urmării permanente a modului în care planificarea curriculară asigură concordanța cu standardele ocupaționale, a conținuturilor și

proceselor educaționale cu rezultatele așteptate în termeni de achiziții de învățare, precum și a evaluării progreselor în învățare.

În conformitate cu prevederile legale, asigurarea calității educației constituie o obligație care se aplică tuturor instituțiilor care fac parte din sistemul național de învățământ superior. Evaluarea calității educației este obligatorie și cuprinde evaluarea internă, efectuată de instituție, și evaluarea externă, efectuată periodic în conformitate cu prevederile legale. În condițiile în care ARACIS constată că nu sunt îndeplinite standardele de calitate, informează Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, care aplică în continuare prevederile Legii 87/2006, precum și ale Legii Educației Naționale 1/2011.

II.2 Transformări în învățământul superior românesc

Metodologia are în vedere următoarele particularități ale sistemului național de învățământ superior din România:

1. *Diversitatea instituțiilor de învățământ superior*, care rezultă în principal din:
 - a. schimbări în profilul instituțional al universităților tradiționale, mai ales prin diversificarea și analiza comparativă a programelor de studii;
 - b. coexistența universităților complexe, pluridisciplinare, cu cele centrate pe un câmp disciplinar mai restrâns și cu universitățile cu un număr comparativ redus de domenii de studiu și specializări;
 - c. diversificarea misiunilor organizațiilor de învățământ superior, a serviciilor educaționale oferite în special prin includerea celor de tip *învățare pe tot parcursul vieții* („lifelong learning”), denumită și învățare continuă.
2. *Creșterea numărului, a complexității și a dimensiunii organizațiilor de învățământ superior*, în termenii numărului programelor de studii și al studenților, însoțită de apariția unor provocări organizaționale, dintre care cele mai importante sunt:
 - a. creșterea rolului cerințelor privind performanțele în cercetare, odată cu accentuarea solicitărilor din domeniul predării;
 - b. dificultatea recrutării tinerilor cercetători, cadrelor didactice și personalului administrativ, din cauza ofertelor salariale necompetitive în raport cu alte sectoare economice, a lipsei transparenței și șanselor egale în procesele de recrutare a cadrelor didactice universitare;
 - c. creșterea concurenței pentru atragerea surselor de finanțare, în special a studenților cu taxă, dar și a celor bursieri ceea ce presupune funcționarea corectă și în condiții de șanse egale a ofertei educaționale;
 - d. necesitatea reducerii asimetriei informaționale între furnizorii și beneficiarii de educație.
3. *Multiplicarea formulelor de ofertă educațională* care asigură o „învățare distribuită”, bazate mai mult pe mobilitatea programelor și a personalului didactic și mai puțin sau chiar deloc pe deplasarea studenților, sub următoarele aspecte:
 - a. organizarea de filiale în teritoriu;

- b. programe de învățământ la distanță, cu frecvență redusă sau în alte forme de învățământ aprobate prin lege.
4. *Participarea în cadrul „Spațiului European al Învățământului Superior”* și confruntarea cu globalizarea sporesc presiunea forțelor competitive pe o „piață” tot mai extinsă a învățământului superior;
5. *Promovarea bunelor practici* din universitățile românești sau din străinătate pentru creșterea performanțelor academice;
6. *Promovarea universităților centrate pe student* precum și a rolurilor studenților de parteneri ai instituțiilor de învățământ superior, membri ai comunității academice și totodată de beneficiari ai educației.

Metodologia își propune să sprijine instituțiile de învățământ superior, cu precădere în următoarele privințe:

1. Asumarea unei responsabilități instituționale prin misiunea pe care fiecare instituție și-o propune în propria Cartă Universitară;
2. Calitatea proiectării programelor de studii, a metodelor de învățare și a rezultatelor procesului de predare/învățare;
3. Promovarea la nivel instituțional a unei cercetări științifice competitive, de calitate ale cărei rezultate să poată fi valorificate și cunoscute la nivel regional, național sau european;
4. Promovarea prin strategii instituționale proprii a unui învățământ echitabil și accesibil.

II.3 Principii fundamentale în abordarea calității educației

În conformitate cu legislația în vigoare și consecvent direcțiilor de evoluție a *Spațiului European al Învățământului Superior*, evaluarea calității are atât o *dimensiune internă* cât și una *externă*. Prin poziționarea universităților din țara noastră și a ARACIS în Spațiul European al Învățământului Superior se asigură încrederea în calitate care contribuie la recunoașterea academică și/sau, după caz, profesională a diplomelor românești.

Dimensiunea internă a calității academice se construiește în baza legislației în vigoare și în funcție de specificul fiecărei universități, de tradiția și patrimoniul cultural al învățământului superior din țara noastră. *Asigurarea internă a calității academice este integral în responsabilitatea fiecărei universități sau a fiecărui furnizor de programe de educație*. În această abordare, asigurarea calității devine un proces adaptat la specificul instituțional și se instituie ca un mecanism prin care rezultatele sau performanțele academice sunt mereu îmbunătățite.

În acest context, principiile de referință ale *Metodologiei* sunt:

1. **Referință europeană:** sistemul și instituțiile de învățământ superior din România sunt parte a Spațiului European al Învățământului Superior și asigură nivele de calitate conforme cu cerințele acestuia prin conformitatea cu Standardele generale europene și liniile directoare pentru asigurarea calității în învățământul superior;
2. **Responsabilitate instituțională:** responsabilitatea și managementul intern al asigurării calității sunt în competența fiecărei universități, în conformitate cu

autonomia universitară;

3. **Adecvarea la scop:** în procesul evaluării interne a calității în vederea realizării obiectivelor instituționale și a îndeplinirii misiunii asumate, organizațiile de învățământ superior își stabilesc un subset propriu de standarde și indicatori specifici relevanți; procesul evaluării interne este supus auditării externe în ceea ce privește **eficiența, cuprinderea și transparența**.
4. **Autonomie și diversitate instituțională:** diversitatea instituțiilor, a misiunii și obiectivelor lor, este respectată și încurajată prin sprijinul oferit în instituirea sistemelor interne de asigurare a calității, prin diseminarea bunelor practici la nivel organizațional, dar și prin evaluarea externă a acestor sisteme;
5. **Centrare pe rezultate:** în asigurarea și evaluarea calității, rezultatele în învățare și performanțele în cercetarea universitară, considerată ca o componentă a procesului de învățământ, ocupă poziția centrală de referință;
6. **Identitate instituțională:** rezultatele și performanțele în învățare și cercetare pot fi obținute printr-o varietate de practici, metode sau structuri, proiectate și aplicate în mod autonom de fiecare instituție, conform propriilor opțiuni. În acest sens, ponderea cea mai importantă în evaluările ARACIS se acordă mai ales rezultatelor și performanțelor, fără a se neglija influența bunelor practici și a structurilor performante în domeniul calității academice;
7. **Cooperare cu toate componentele sistemului educațional:** abordarea, practicile aplicate și formele de asistență tehnică oferite de ARACIS se bazează pe relații de cooperare și încredere mutuală în raporturile cu instituțiile de învățământ superior și cu alți parteneri;
8. **Îmbunătățirea calității:** îmbunătățirea continuă a calității și a managementului său instituțional reprezintă pentru ARACIS obiectivul principal al evaluării externe. În același timp ARACIS își îndeplinește rolul stabilit prin lege în vederea aplicării prevederilor legale în situațiile în care, în urma evaluării externe, constată că sunt îndeplinite standardele și indicatorii de performanță peste nivelele de referință minimale stabilite;
9. **Independența agenției:** pentru respectarea strictă a angajamentelor asumate de România ca parte a Spațiului European al Învățământului Superior, materializate în legislația în vigoare, ARACIS se angajează să respecte prevederile Standardelor și liniilor Europene pentru asigurarea calității în Învățământul Superior și să acționeze independent și obiectiv în toate evaluările și deciziile sale.

Aceste principii constituie cadrul de referință al activității ARACIS și al prezentei *Metodologii*. Menirea lor este de a promova acea cultură a calității care va concura în mod consecvent la realizarea unui învățământ superior de calitate, afirmat ca un bun public, demn de încrederea publică și care contribuie la dezvoltarea și realizarea personală a studenților, precum și la îmbunătățirea continuă a calității vieții, a culturii și economiei naționale într-un cadru european.

II.4 Relații între ARACIS și alte instituții

Asigurarea calității în învățământul superior se bazează pe autonomia universităților în formularea și realizarea propriilor opțiuni privind misiunea, obiectivele, nivelul calității și managementul acesteia. Astfel, relația instituțională dintre ARACIS și instituțiile de învățământ superior este în primul rând de cooperare. Evaluarea externă a calității pe care ARACIS-ul o derulează reprezintă un proces bazat pe principiul colegialității și pe analiza obiectivă a datelor publice și transparente existente cu scopul de a îmbunătăți activitatea instituțiilor de învățământ superior și de a transfera practici instituționale cu rezultate bune.

În același timp, ca efect al prevederilor legale din Legea Educației Naționale, nr. 1/2011, ARACIS, incluzând reprezentanții studenților, colaborează activ cu Consiliul Național al Cercetării Științifice (CNCS), Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (CNATDCU), în cadrul unui consorțiu, în vederea evaluării în scopul ierarhizării programelor de studii și clasificării universităților, în conformitate cu Art. 193 din Legea 1/2011. De asemenea, ARACIS, prin intermediul reprezentantului numit în Consiliul de Etică și Management Universitar (CEMU), în conformitate cu Art 125 alineatul (2) din Legea 1/2011, are obligația legală de a colabora cu Consiliul Național al Rectorilor (CNR) și cu Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior (CNFIS) cel puțin în ceea ce privește analiza cazurilor de încălcare a normelor de etică universitară.

În afara obligațiilor instituționale menționate anterior, ARACIS are ca obiectiv și dezvoltarea relațiilor instituționale de colaborare și cooperare cu Unitatea Executivă a Consiliului Național al Calificărilor și al Formării Profesionale a Adulților (UECNFPA) pentru facilitarea coordonării dintre programele educaționale și competențele cuprinse în Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior (RNCIS). Scopul principal al colaborării cu toate aceste instituții este acela de a asigura o compatibilitate sporită între metodologia și instrumentele de evaluare folosite de ARACIS și cele ale celorlalte structuri menționate, pentru crearea unui cadru coerent de evaluare și analiză la nivelul sistemului național de învățământ superior. Obiectivele principale ale acestei colaborări sunt:

- Îmbunătățirea continuă a calității, prin:
 - evaluarea, selectarea, revizuirea și perfecționarea criteriilor, standardelor și indicatorilor de performanță ai calității, atât la nivel general, cât și în termeni specifici fiecărei universități, concomitent cu corelarea acestora cu misiunea și obiectivele universității, dar și cu cerințele impuse ale calificării prevăzute de Cadrul Național al Calificărilor;
 - progresele înregistrate de organizațiile de învățământ superior apreciate prin variația nivelului standardelor și indicatorilor de performanță corespunzători, conform misiunii și obiectivelor specifice fiecărei instituții;
- Stimularea diversificării serviciilor de învățământ superior oferite, conform obligațiilor ce îi revin prin Legea nr. 1/2011, prin participarea la consorțiul care va realiza periodic evaluarea în scopul ierarhizării programelor de studii și clasificării universităților, conform misiunilor și profilurilor instituționale asumate;

- Implementarea cât mai deplină a principiilor de autonomie universitară, răspundere publică și transparență prin:
 - atingerea unor niveluri de calitate care corespund, în lumina misiunii organizaționale, așteptărilor beneficiarilor, în primul rând ale studenților și ale angajatorilor;
 - afirmarea învățământului superior ca bun public;
 - comunicarea consistentă, clară și coerentă cu publicul beneficiar;
 - informarea corectă a publicului cu privire la rezultatele reale obținute și la acțiunile întreprinse pentru îmbunătățirea calității educației.

II.5 Asigurarea calității: autorizarea/acreditarea și evaluarea periodică a calității educației

Obiectivul central a activităților ARACIS este asigurarea și îmbunătățirea calității în învățământul superior, la nivel instituțional și de sistem, prin cooperarea cu instituțiile de învățământ superior în vederea dezvoltării nivelului calitativ al acestora.

Prin atingerea acestui obiectiv se realizează:

- creșterea transparenței instituționale și a sistemului de învățământ superior referitoare la calitatea ofertei educaționale;
- protecția beneficiarilor învățământului superior împotriva continuării activității sau inițierii unor forme de furnizare a educației care nu respectă standardele de calitate.

În conformitate cu legislația în vigoare, pentru îndeplinirea acestui obiectiv ARACIS utilizează două proceduri specifice: **autorizarea/acreditarea**, respectiv **evaluarea periodică a calității**. Procedurile ARACIS sunt adaptate pentru evaluarea următoarelor tipuri de **entități**:

- instituții de învățământ superior acreditate sau furnizori de învățământ superior în proces de acreditare;
- programe de studii universitare de licență;
- domenii de studii universitare de master și programele acestora;
- domenii de studii universitare de doctorat;
- programe de învățământ postuniversitar;
- alte tipuri de programe de studii sau furnizori de educație la nivel universitar din România sau din alte țări, inclusiv cele care se organizează în Spațiul European al Învățământului Superior.

Acreditarea este un proces de asigurare și îmbunătățire a calității academice, desfășurat în două etape. Astfel, organizația furnizoare de educație este inițial **autorizată** să funcționeze provizoriu ca instituție de învățământ superior, dobândind dreptul de a desfășura procesul de învățământ și de a organiza admiterea la studii pentru anumite programe de studii, care se autorizează, de asemenea, provizoriu prin proceduri și criterii specifice. În a doua etapă, organizația furnizoare de educație este **acreditată** conform prevederilor **Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației**, astfel cum a fost aprobată cu modificări prin **Legea nr. 87/2006, cu modificările ulterioare** și devine recunoscută prin lege ca instituție parte

a sistemului național de învățământ superior care îi conferă dreptul să organizeze, după caz, examene de absolvire, licență, masterat și doctorat și să emită diplome, certificate și alte acte de studii recunoscute național. Pentru programele de studii universitare de licență, precum și pentru domeniile de master și studiile doctorale se aplică proceduri de acreditare specifice.

Rezultatul fiecărei etape a evaluării în procesul de acreditare, atât la nivelul organizației furnizoare de educație, cât și la cel al programelor sale de studii de licență, de master sau al domeniilor de master, este un calificativ însoțit de o propunere/aviz de tip DA/NU înaintată, conform legislației în vigoare, Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului care reprezintă singura instituție abilitată să emită o decizie legală, respectiv de autorizare provizorie, acreditare/neacreditare sau retragerea autorizării provizorii/acreditării. În vederea autorizării și acreditării se ia ca bază **nivelul minim** de realizare a standardelor și indicatorilor de performanță corespunzători fiecărei etape.

Prin funcția sa de certificare, acreditarea reprezintă atât o formă de „protecție a consumatorului de educație” cât și un instrument sintetic de informare publică cu privire la starea calității unei instituții de învățământ superior, respectiv program sau domeniu de studii.

Evaluarea periodică a calității este principalul proces prin care organizațiile din învățământul superior beneficiază de asistență în vederea dezvoltării *eficienței, calității și transparenței* pentru îmbunătățirea nivelului la care își desfășoară activitatea. Evaluarea periodică este definită din perspectiva adecvării la misiunea instituțională asumată și în conformitate cu un ansamblu de bune practici în domeniu, al sistemelor interne de asigurare a calității la nivel instituțional, de programe și de domenii. Evaluarea periodică a calității urmărește progresele făcute de instituția de învățământ superior evaluată în funcție de un set de standarde și indicatori asumat de aceasta conform propriilor misiuni și obiective. Totodată, evaluarea periodică are în vedere cel puțin menținerea performanțelor la nivelul minim garantat prin acreditare, conform unui set de standarde de bază comun tuturor instituțiilor de învățământ superior din fiecare categorie, set care se actualizează periodic.

Acreditarea și evaluarea periodică se realizează în condițiile **diferențierii instituționale** prevăzută de Legea Educației Naționale Nr.1/2011. Astfel, diferențierea servește la clasificarea universităților și la ierarhizarea programelor de studii conform prevederilor art. 193.1(b) din Legea Educației Naționale Nr.1/2011. Diferențierea reprezintă procesul prin care diversitatea instituțională din învățământul superior românesc este stimulată și pusă în valoare în scopul îmbunătățirii calității. Diferențierea presupune definirea și redefinirea periodică, pe baza rezultatelor obținute în urma unor exerciții de măsurare și comparare, a unor grupuri de dimensiuni ale diversității instituționale, precum și a unor tipologii instituționale care să reflecte specificitatea și particularitățile organizațiilor din învățământul superior românesc în raport cu dimensiunile respective. Diversificarea facilitează funcționarea dinamică a sistemului de învățământ superior, selectarea și aplicarea bunelor practici la cazurile relevante, clasificarea organizațiilor în scopul formulării politicilor publice și ierarhizarea programelor de studii în scopul creșterii transparenței informației. Evaluarea pentru autorizare și acreditare instituțională, precum și pentru autorizarea și acreditarea programelor de studii ține cont în mod

diferențiat de ponderea criteriilor și standardelor în cele trei clase definite de Legea Educației Naționale, pe baza elementelor cuprinse în *ghidul de evaluare specific*.

În funcție de procedurile și entitățile evaluate, **situațiile de evaluare** sunt următoarele:

	Autorizare	Acreditare	Evaluare periodică
Instituțional	ART. 115 (1) Legea Nr. 1/2011	Acreditare instituțională	Evaluare periodică instituțională
Program de licență	Autorizare de program	Acreditare de program	Evaluare periodică de program
Program de master		Acreditare de program	Evaluare periodică de program (selectiv, în cadrul evaluării periodice a domeniului de master)
Domeniu de studii de master	Autorizare de domeniu de master	Acreditare de domeniu de master	Evaluare periodică de domeniu de master
Domeniu de studii de doctorat	ART.158 (2) Legea Nr. 1/2011	Acreditare de domeniu de doctorat	Evaluare periodică de domeniu de doctorat

Prin acreditare, ARACIS urmărește:

- să asigure comunitatea universitară, beneficiarii învățământului superior și publicul în general că entitatea acreditată demonstrează că satisface standardele minime de calitate specifice unei instituții de învățământ superior;
- să promoveze angajarea entității acreditate în direcția creșterii continue a calității academice afirmată prin rezultate în învățare și cercetare.

Prin evaluare externă periodică, ARACIS urmărește:

- să acorde entităților care alcătuiesc sistemul de învățământ superior asistență în vederea îmbunătățirii calității activităților derulate, încurajând și susținând sistemele interne de asigurare a calității conform obiectivelor de predare și/sau cercetare asumate de acestea;
- să promoveze activ principiile **responsabilității și diversității instituționale**, precum și cel al **adecvării la scop** prin încurajarea și susținerea instituțiilor de învățământ superior în a-și proiecta propriile sisteme interne de asigurare a calității, conform obiectivelor de predare și/sau cercetare asumate și a le integra în managementul organizațional;
- să susțină și să faciliteze procesul de autoevaluare prin oferirea de recomandări și diseminarea de bune practici la nivelul comunității academice;

- să coopereze cu instituțiile de învățământ superior în realizarea, monitorizarea și compararea calității academice;
- să consacre instituțional standardele pentru un management și o cultură a calității și să demonstreze prin probe și documente relevante starea acestora.
- să constate dacă sunt îndeplinite în continuare cel puțin cerințele care au stat la baza acreditării și să nu accepte funcționarea în continuare a programelor, domeniilor de studii, furnizorilor de educație și instituțiilor care nu îndeplinesc standardele de calitate academică la nivelul minim al indicatorilor de performanță.

II.6 Domeniile asigurării calității

În asigurarea calității educației sunt avute în vedere trei **domenii** fundamentale de organizare și funcționare a unei organizații care dorește să devină sau este deja instituție de învățământ superior, domenii prevăzute în OUG nr. 75/2005 privind asigurarea calității în educație aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006.

Criteriile, standardele și indicatorii de performanță sunt astfel formulați încât accentul să nu fie pus numai pe conformarea organizației la un set predeterminat sau predefinit de condiții cantitative și calitative, ci și pe angajarea deliberată, voluntară și proactivă a instituției în realizarea anumitor performanțe demonstrabile prin rezultate efective. În acest sens, rolul ARACIS este preponderent de a lua act de și a evalua *capacitatea instituțională, educațională și managerială* a furnizorului de educație, pentru ca, pe această bază, să poată:

1. valida sau invalida, în mod documentat și public, îndeplinirea standardelor de autorizare și acreditare;
2. oferi organizațiilor din învățământul superior asistență în vederea îmbunătățirii activităților academice;
3. formula și reformula periodic dimensiunile și criteriile relevante de diferențiere a organizațiilor din învățământul superior în vederea clasificării instituționale și a ierarhizării programelor.

Domeniile de asigurare a calității, stabilite de OUG nr. 75/2005 la art. 10, modificată prin OUG nr. 75/2011, sunt următoarele:

A. Capacitatea instituțională, care rezultă din organizarea internă și din infrastructura disponibilă, definită prin următoarele criterii:

- a) structurile instituționale, administrative și manageriale: instituția dispune de o organizare coerentă și de un sistem de conducere și administrare adecvat în raport cu propria misiune;
- b) baza materială: instituția are baza materială și resursele financiare necesare unei funcționări stabile pe termen scurt și mediu;
- c) resursele umane pe care instituția și structurile sale se pot baza pentru a realiza misiunea și obiectivele asumate.

B. Eficacitatea educațională, care constă în mobilizarea de resurse cu scopul de a se obține rezultatele așteptate ale învățării, concretizată prin următoarele criterii:

- a) conținutul programelor de studii, exprimate prin discipline și resurse specifice, corelate cu cerințele domeniului de calitate; proiectarea obiectivelor și rezultatelor prin formularea în termeni operaționali, clară și ușor de înțeles a acestora, adecvare la calificările universitare vizate (licență într-un domeniu sau specializare, master sau doctorat) și diferențiate pe discipline și/sau programe de studii universitare, proiectarea competențelor specifice nivelului de calificare și domeniului de studiu; planuri, fișe ale disciplinelor, strategii instructive, criterii și tehnici de evaluare a studenților;
- b) rezultatele învățării, modul de apreciere a rezultatelor învățării și/sau de cercetare pe care instituția și le-a propus prin misiunea sa; asocierea riguroasă cu proceduri adecvate de evaluare internă a gradului de realizare;
- c) activitatea de cercetare științifică sau metodică, după caz - recrutarea, selecția și dezvoltarea profesională adecvată a personalului didactic, proiectarea și organizarea fluxurilor de predare, învățare, consiliere și evaluare a studenților
- d) activitatea financiară a organizației - resursele și facilitățile de învățare oferite studenților, serviciile studentești oferite, inclusiv activitățile extracurriculare.

C. Managementul calității care se concretizează prin următoarele criterii:

- a) strategii și proceduri pentru asigurarea calității: structuri, tehnici și operații prin care instituția demonstrează că își evaluează performanțele de asigurare și îmbunătățirea calității educației;
- b) proceduri privind inițierea, monitorizarea și revizuirea periodică a programelor și activităților desfășurate: instituția dispune de sisteme de informații care demonstrează rezultatele obținute în învățare și cercetare și este capabilă să ia decizii în baza evidenței empirice colectate pentru îmbunătățirea serviciilor oferite;
- c) proceduri obiective și transparente de evaluare a rezultatelor învățării: instituția dispune de proceduri pentru evaluarea studenților, pe care le aplică în mod constant și consecvent;
- d) proceduri de evaluare periodică a calității corpului profesoral: instituția aplică permanent evaluarea colegială și din partea studenților;
- e) accesibilitatea resurselor adecvate învățării;
- f) baza de date referitoare la asigurarea internă a calității actualizată sistematic;
- g) transparența informațiilor de interes public cu privire la programele de studii și, după caz, certificatele, diplomele și calificările oferite: instituția are obligația de a informa corect și constant publicul cu privire la existența unui sistem viabil de asigurarea calității la nivel instituțional;
- h) funcționalitatea structurilor de asigurare a calității educației, conform legii.

Cele trei domenii sunt complementare, iar utilizarea lor este obligatorie în asigurarea și evaluarea calității educației, în conformitate cu prevederile legale. În acest sens, orice furnizor de învățământ superior este invitat să ajungă la stadiul în care dispune de mijloacele pentru a asigura calitatea educației pe baza informațiilor sistematice structurate pe cele trei domenii, ținând cont de profilul său specific, de misiunea și obiectivele pentru care a optat. Conducătorul instituției de învățământ superior, prin Comisia pentru evaluarea și asigurarea calității din instituție, este direct responsabil de elaborarea și realizarea strategiilor privind calitatea, structurate pe cele trei domenii. Experții ARACIS pot oferi expertiză cu privire la proiectarea sistemelor interne de asigurare a calității, dar și la necesitatea diseminării de bune practici și constituirea unor comunități de practici la nivel universitar privind modurile de gestiune instituțională a calității.

II.7 Precizări referitoare la principalii termeni folosiți pentru aplicarea prezentei Metodologii.

1. Organizația furnizoare de educație: este o organizație de învățământ sau altă persoană juridică, care, potrivit statutului, desfășoară activități de învățământ superior pe bază de programe de studii legal aprobate. În conformitate cu legea, organizația furnizoare de educație se supune procedurii de evaluare, pentru evaluarea externă a asigurării calității, sau, după caz, pentru autorizarea funcționării provizorii sau pentru acreditarea programelor de studii sau și a sa ca organizație furnizoare de educație. Pot desfășura activități de învățământ superior și pot utiliza denumirile de universitate sau altele similare numai furnizorii de învățământ superior autorizați să funcționeze provizoriu ori acreditați (Art. 29, alin. (4) lit. a) și b) și Art. 35, alin. (1) din OUG nr. 75/2005 privind asigurarea calității în educație aprobată prin Legea nr. 87/2006 cu modificările și completările ulterioare).

2. Instituție de învățământ superior este acea organizație furnizoare de educație care a fost acreditată prin lege, promovată de Guvern, la inițiativa Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, pe baza avizului ARACIS (Art.31, lit.g) din OUG nr. 75/2005 privind asigurarea calității în educație aprobată prin Legea nr. 87/2006 cu modificările și completările ulterioare).

3. Programul de studii: un program de studii/specializare constă în totalitatea activităților de proiectare, organizare, conducere și realizare efectivă a predării, învățării și cercetării dintr-un domeniu care conduce la obținerea unei calificări universitare. Programele de studii se diferențiază în funcție de: (a) nivelul calificării universitare: licență, master, doctorat; (b) forma de învățământ: la zi, seral (intrată în lichidare), cu frecvență redusă, învățământ la distanță etc.; (c) domeniul de specializare a cunoașterii, conform cu diviziunea academică a cunoașterii și cu competențele așteptate compatibile cu diviziunea profesională a muncii. Prezentarea unui program de studii de licență și/sau de master, inclusiv în rapoartele de autoevaluare, se concretizează prin: (a) *planul de învățământ* care include toate disciplinele care contribuie la obținerea unei calificări universitare, repartizate succesiv pe ani de studii și cu ponderi exprimate în credite de studiu de tipul ECTS; (b) programe sau *fișe ale disciplinelor* în care sunt formulate:

tematica predării și învățării și practicile asociate predării, învățării și evaluării; (c) grila care descrie competențele așteptate, alcătuită în conformitate cu Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior (RNCIS); (d) *organizarea studenților și a personalului didactic* în perioada de realizare a programului de studii; (e) sistemul de *asigurare a calității* academice a activităților de realizare a programului de studii.

4. Standardele și indicatorii de performanță descriu cerințele de calitate ale activităților unei organizații furnizoare de educație care solicită să fie autorizată să funcționeze provizoriu, ale unei instituții de învățământ superior acreditate care solicită autorizarea de funcționare provizorie/acreditarea unui nou program de studii sau ale unei instituții de învățământ superior acreditate care solicită evaluarea externă a stării calității educației oferite. Standardele corespund, în mod diferențiat, domeniilor și criteriilor de asigurare a calității educației, iar indicatorii de performanță măsoară gradul de realizare a unei activități prin raportare la standarde.

Standardele sunt formulate în termeni de reguli sau rezultate și definesc nivelul minim obligatoriu de realizare a unei activități în educație. Orice standard este formulat în termeni generali sub forma unui enunț și se concretizează într-un set de indicatori de performanță. Standardele sunt diferențiate pe criterii și domenii. Ele se împart în setul obligatoriu prestabilit aplicabil tuturor universităților din aceeași categorie și/sau programelor dintr-un anumit domeniu, necesar pentru obținerea acreditării/autorizării și setul de standarde și indicatori asumați instituțional conform obiectivelor și misiunii fiecărei universități sau program de studii, pe baza principiului adecvării la scop.

Indicatorul de performanță reprezintă un instrument de măsurare a gradului de realizare a unei activități desfășurate de o organizație furnizoare de educație prin raportare la un standard. Nivelul minim al indicatorilor de performanță corespunde cerințelor unui standard.

Autorizarea funcționării provizorii, acreditarea unui program de studii, domeniu de master sau acreditarea instituțională se realizează pe baza *nivelului minim* al tuturor standardelor și indicatorilor de performanță. Nerealizarea nivelului minim al unui indicator de performanță atrage după sine neautorizarea sau neacreditarea. Totodată, tipul standardelor și nivelele asumate ale acestora variază de la o categorie de universitate la alta, de la un domeniu de licență, master sau doctorat la altul. La evaluarea periodică, formularea standardelor este atât de competența ARACIS (pentru setul de standarde obligatorii), cât și a organizației pe baza misiunii și obiectivelor sale (pentru sub-setul propriu de standarde și indicatori). Acestea trebuie înțelese ca standarde proprii pe care organizația și le propune și își asumă obligația să le realizeze în concordanță cu strategia sa de asigurare a calității.

Procedura de stabilire a unor valori de referință evolutive ale standardelor și indicatorilor de performanță este cunoscută pe plan internațional sub denumirea de „benchmarking”.

III. Proceduri și instrumente de evaluare

III.1. Autorizarea de funcționare provizorie și acreditarea

III.1.1 Autorizarea de funcționare provizorie

Autorizarea de funcționare provizorie a programelor de studii, domeniilor sau/și instituțiilor este prima etapă a procedurii de acreditare și reprezintă rezultatul evaluării externe pe baza cererii și raportului de autoevaluare prezentate de solicitant.

Autorizația de funcționare provizorie conferă instituției de învățământ superior sau organizației furnizoare de educație dreptul de a desfășura procesul de învățământ și de a organiza, după caz, admiterea într-un program de studii.

1. Autorizația de funcționare provizorie a unui program de studii universitare de licență se acordă, în urma evaluării externe, pe baza avizului favorabil al ARACIS și al Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului prin Hotărâre a Guvernului, inițiatorul fiind Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, în termen de maximum 90 de zile calendaristice de la transmiterea acestuia.

2. Autorizarea de funcționare provizorie a unui domeniu de studii universitare de master este prima etapă a procedurii de acreditare a domeniului și se bazează pe rezultatele evaluării interne și externe a programelor din cadrul domeniului sau direct pe evaluarea domeniului.

Procedura se inițiază după depunerea la ARACIS a raportului de autoevaluare pentru domeniul respectiv. Pe baza evaluării raportului de către Agenție, în avizul privind autorizarea de funcționare provizorie se poate propune ca instituției de învățământ superior sau organizației furnizoare de educație să i se confere sau nu dreptul de a desfășura un anumit număr de programe dacă sunt îndeplinite condițiile minime de calitate. Autorizarea de funcționare provizorie a domeniilor de master, premergătoare acreditării, are în vedere și determinarea numărului maxim de studenți care pot fi școlarizați în cadrul fiecărui domeniu de master, în corelare cu cea a instituției organizatoare, dacă aceasta utilizează în comun resurse materiale și umane pentru mai multe domenii de master, programe de studii universitare de licență și doctorale.

3. Autorizația de funcționare provizorie a unei instituții de învățământ superior se acordă, prin Hotărâre de Guvern, cu cel puțin 6 luni înainte de începerea unui nou an universitar, dacă organizația furnizoare de educație a inițiat cel puțin trei programe de studii de licență care au fost propuse și avizate favorabil să funcționeze provizoriu de către ARACIS și aprobate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului. Excepție fac instituțiile de învățământ superior care organizează numai învățământ superior teologic care pot fi autorizate să funcționeze provizoriu dacă au inițiat cel puțin un program de studii în domeniul teologic, propus și avizat favorabil să funcționeze provizoriu de către agenție și aprobate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

4. Organizațiile furnizoare de educație care oferă numai programe de studii universitare de master și/sau doctorat pot solicita ARACIS avizul pentru autorizarea de funcționare provizorie cu respectarea prevederilor în vigoare referitoare la asigurarea calității cel puțin într-un domeniu de master/doctorat.

III.1.2. Acreditarea

Acreditarea este acea modalitate de asigurare a calității prin care se certifică respectarea standardelor pentru funcționarea până la următoarea evaluare a organizației furnizoare

de educație, a domeniilor sau a programelor sale de studii.

1. **Accreditarea unui program de studii universitare de licență** se propune și se acordă, pe baza rezultatelor procesului de evaluare externă efectuată de către ARACIS ca recunoaștere a calității academice a unei instituții de învățământ superior sau a unei organizații furnizoare de educație care a fost autorizată să funcționeze provizoriu și care îndeplinește cerințele standardelor și indicatorilor de performanță privind calitatea educației. Accreditarea unui program de studii universitare de licență sau a unui domeniu de studii universitare de master se realizează prin Hotărâre de Guvern inițiată de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului în termen de maximum 90 de zile calendaristice de la transmiterea avizului favorabil al ARACIS.
2. **Accreditarea** pentru o universitate a unui domeniu de studii universitare de master se propune și se acordă, pe baza rezultatelor procesului de evaluare externă efectuată de către ARACIS. Accreditarea pentru o universitate a unui domeniu de studii universitare de master se realizează prin Hotărâre de Guvern inițiată de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului în termen de maximum 90 de zile calendaristice de la transmiterea avizului favorabil al ARACIS.
3. **Accreditarea Școlilor doctorale și a domeniilor de studii universitare de doctorat** se face de către ARACIS, luând în considerare și informațiile din rapoartele CNCS referitoare la calitatea cercetării și din rapoartele CNATDCU referitoare la calitatea resurselor umane. Sistemul de criterii și metodologia de evaluare se stabilesc prin ordin al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului, pe baza propunerilor comune ale ARACIS, CNCS și CNADTCU.
4. **Accreditarea unei instituții de învățământ superior**, indiferent de denumire: universitate, academie de studii, institut, școală sau organizație furnizoare de educație, se face prin Lege, promovată de Guvern, la inițiativa Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, în urma evaluării externe a calității educației, pe baza avizului favorabil al ARACIS. Proiectul Legii de acreditare a unei instituții de învățământ superior poate fi inițiat de către Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului numai dacă instituția are cel puțin trei programe de studii de licență acreditate, cu excepția programelor de studii derulate de instituțiile de învățământ superior care derulează numai programe de studii în domeniul teologic.
5. **Organizațiile furnizoare de educație care oferă numai programe de studii universitare de master și/sau doctorat** pot solicita ARACIS avizul pentru acreditare cu respectarea prevederilor în vigoare referitoare la asigurarea calității cel puțin într-un domeniu de master/doctorat.

Instituțiile de învățământ superior acreditate sunt integrate în sistemul de învățământ național și au dreptul de a organiza examenele prin care se finalizează programele de studii universitare de licență, master și/sau doctorat, precum și de a elibera diplome, certificate și alte acte de studii, recunoscute de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, după caz.

Dacă evaluarea externă a calității educației se realizează de către o altă agenție de asigurare a calității din străinătate, înregistrată în Registrul European pentru Asigurarea

Calității în Învățământul Superior (EQAR), în echipa de evaluatori se vor include cel puțin doi reprezentanți naționali, recomandați de o agenție de asigurare a calității din România, înregistrată în Registrul European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (EQAR), din care cel puțin un student.

III.2. Evaluarea periodică

Evaluarea periodică a programelor de studii universitare, domeniilor de studii sau instituțiilor de învățământ superior se realizează la intervale de maximum cinci ani și are următoarele obiective generale principale:

- (a) certificarea faptului că programele de studii, domeniile de studii sau instituțiile de învățământ superior acreditate îndeplinesc în continuare standardele și indicatorii de performanță specifici la valorile minime de acreditare;
- (b) urmărirea modului în care programele de studii, domeniile de studii sau instituțiile de învățământ superior acreditate se situează în raport cu valorile de referință evolutive ale unor standarde și indicatori de performanță specifici, stabilite la nivel instituțional;
- (c) urmărirea respectării de către instituțiile de învățământ superior acreditate a obligațiilor privind transparența informațiilor oferite comunității academice și publicului prin elaborarea anuală a unor rapoarte interne realiste și obiective privind starea calității fiecărui program de studii universitare de licență, master sau doctorat, precum și rapoarte de evaluare la nivel instituțional;
- (d) acordarea de asistență organizațiilor furnizoare de învățământ superior în vederea creșterii eficienței, cuprinderii și transparenței sistemelor interne de asigurare a calității și, mai general, în vederea îmbunătățirii serviciilor furnizate;

Dacă în decursul evaluării periodice, se constată neîndeplinirea standardelor minime de acreditare pentru programe de studii universitare de licență, domenii sau instituții, ARACIS demarează procesul de aplicare a prevederilor Art. 34 din OUG nr. 75/2005 privind asigurarea calității în educație aprobată prin Legea nr. 87/2006 cu modificările și completările ulterioare și, respectiv, art. 361 (4) și (5) din Legea Educației Naționale Nr. 1/2011, și OUG 75/2011.

III.3. Criterii, standarde și indicatori de performanță

Criteriile asigurării calității sunt stabilite prin OUG nr. 75/2011 de modificare a OUG 75/2005 privind asigurarea calității în educație și reprezintă domeniile fundamentale de organizare și funcționare a unei organizații furnizoare de educație. Criteriile se referă la:

- a) *datele de intrare* care creează *premisele* dezvoltării sustenabile a universității;
- b) *rezultatele* universității pe principalele paliere de acțiune, predare, cercetare, relațiile cu mediul extern;
- c) *managementul calității* ca mecanisme instituționale interne de îmbunătățire permanentă a calității serviciilor furnizate.

În generarea standardelor, criteriile sunt aplicabile *principalelor paliere de acțiune* corespunzătoare misiunilor generale ale instituțiilor de învățământ superior: *predare și învățare, cercetare, relațiile universității cu mediul extern*. Incidența fiecărui criteriu asupra palierelelor majore de acțiune generează un set de standarde obligatorii pentru universități. Evaluarea standardelor se face prin indicatori specifici, de tip numeric sau dihotomic sau prin aprecieri de natură calitativă, după caz. Tabelul 1 cuprinde lista minimală de indicatori utilizați în procesul evaluării interne/externe în vederea obținerii autorizării/acreditării. Descrierea indicatorilor specifici, a nivelului de măsurare (scală, nominal), precum și pragurile minimale pentru autorizare/acreditare, altele decât cele la nivel inițial cuprinse în prezenta **Metodologie**, vor fi precizate prin *Ghidul de evaluare*, structurat pe secțiuni specifice pentru fiecare tip de entitate evaluată și de evaluare (organizație furnizoare de educație, instituție de învățământ superior, program de studii universitare de licență, domeniu și program de studii de master, școala doctorală/domeniu de studii de doctorat, învățământ postuniversitar). Elaborarea și adoptarea *Ghidului de evaluare* este de competența Consiliului ARACIS care îl adaptează, completează și actualizează periodic.

Perioada de raportare este întotdeauna perioada cuprinsă între precedentă evaluare externă și evaluarea externă solicitată. Pentru prima evaluare, perioada de referință va fi de la înființarea instituției, acreditarea domeniului sau a programului de studii până la data evaluării solicitate, dar nu mai mică de cinci ani. Valorile indicatorilor se raportează conform precizărilor din *Ghidul de evaluare*.

Raportarea datelor primare, utilizate pentru stabilirea valorilor indicatorilor de calitate prezentați în Tabelul 1, precum și alte date relevante pentru evaluarea stării calității precizate în *Ghidul de evaluare*, constituie o activitate obligatorie subsumată principiului transparenței prevăzut de Legea Educației Naționale nr.1/2011. În conformitate cu prevederile art. 118 alineatul 1, **principiul transparenței** precum și cel al **responsabilității publice** reprezintă două dintre principiile fundamentale care stau la baza sistemului național de învățământ superior. Elementele din Tabelul 1 sunt prezentate sintetic la nivel instituțional și se particularizează pentru programe de studii și domenii prin *Ghidul de evaluare*. De asemenea, potrivit Art. 124 alin. (1) lit. b toate instituțiile de învățământ superior, fără excepție, sunt obligate să respecte reglementările în vigoare privind asigurarea calității și evaluarea calității în învățământul superior, în virtutea principiului responsabilității publice. Organizațiile furnizoare de educație și instituțiile de învățământ superior sunt obligate să pună la dispoziția evaluatorilor toate datele solicitate prin intermediul *Ghidului de evaluare*, subsumate listei de indicatori de evaluare a calității ARACIS. Refuzul de a declara datele solicitate în cadrul procedurilor de acreditare sau evaluare periodică, sau altor activități specifice ARACIS stabilite conform reglementărilor în vigoare la data evaluării constituie o încălcare a prevederilor Legii Educației Naționale, nr. 1/2011, situație în care ARACIS are dreptul de a propune MECTS luarea măsurilor prevăzute de Lege în vederea asigurării responsabilității instituționale, a transparenței publice și a asigurării calității.

Tabelul 1. Sinteza pe domenii a criteriilor, standardelor și indicatorilor de performanță pentru asigurarea calității și acreditare la nivel instituțional

Domenii	Criterii	Standarde	Indicatori de performanță
A. Capacitatea instituțională <u>Capacitatea universității de a susține învățarea și predarea, cercetarea, inovarea și serviciile de învățare pe tot parcursul vieții</u>	A.1 – Structurile instituționale, administrative și manageriale (pentru universitățile din categoriile a,b,c)	S.A.1.1 Misiune, obiective, asigurarea responsabilității publice și măsuri pentru asigurarea integrității academice: S.A.1.2 Conducere și administrație	IP.A.1.1.1. Misiune și obiective a. Carta universitară b. Plan strategic IP.A.1.1.2. Răspundere și responsabilitate publică a. Practici de raportare publică a rezultatelor b. Practici privind admiterea, corelate cu indicatorii de absolvire/obținerea diplomei c. Modul de asigurare a responsabilității publice IP.A.1.1.3 Măsuri pentru asigurarea integrității academice a. Codul de etica b. Combaterea fraudei intelectuale c. Responsabilitatea publică IP.A.1.2.1 Sistemul de conducere a. Modul de desfășurare a alegerilor universitare b. Asigurarea conducerii cu respectarea procedurilor democratice prevăzute în Carta universitară și în reglementările aferente acestora IP.A.1.2.2 Eficacitatea administrativă a. Personal administrativ, de secretariat și pentru alte servicii pentru studenți b. Măsuri și resurse pentru formarea profesională a angajaților* IP.A.1.2.3 Managementul strategic
	A.2 – Baza materială și optimizarea utilizării bazei materiale	S.A.2.1 Patrimoniu, dotare, resurse financiare alocate:	IP.A.2.1.1 Spații de învățământ, cercetare și pentru alte activități a. Spații de predare / cercetare b. Unități ce compun biblioteca universității c. Birouri cadre didactice și de cercetare d. Birouri pentru personalul administrativ și pentru alte servicii asigurate studenților e. Cămină f. Cămine g. Bază sportivă h. Infrastructura destinată persoanelor cu dizabilități IP.A.2.1.2 Dotare a. Dotarea sălilor pentru predare și cercetare b. Acces la baze de date on-line c. Modul de gestionarea a datelor la nivel de instituție, domenii și programe de studii d. Tehnica de calcul asigurată pentru studenți e. Personal și servicii de secretariat IP.A.2.1.3 Resurse financiare a. Structurarea bugetului, modul de organizare a serviciilor financiare și de contabilitate b. Resurse și fonduri destinate dezvoltării resurselor de învățare (inclusiv achiziții de materiale, bibliografie etc.) c. Salarizarea în funcție de performanță a personalului didactic titular și asociat d. Cheltuieli formarea profesională continuă a personalului didactic și din servicii e. Fonduri destinate cercetării** f. Cheltuieli pentru dotarea cu aparatură și echipamente** g. Cheltuieli cu resursele umane pentru activități de cercetare** h. Susținerea mobilității cercetătorilor** ** pentru universități din categoriile b și c IP.A.2.1.4 Sistemul de acordare a burselor și altor forme de sprijin material pentru studenți
	A3 – Resursele umane și capacitatea instituției de atragere a resurselor umane externe instituției și din afara țării	S.A.3.1 Personal didactic și de cercetare <u>(cf. metodologiei comune cu CNCS/CNADTCU)</u>	IP.A.3.1.1 Personal didactic și de cercetare titular a. Profesori conducători de doctorat b. Cadre didactice abilitate c. Personal didactic și de cercetare titular angajat cu contract de munca pe perioada nedeterminată e. Personal didactic și de cercetare angajat cu contract de munca pe perioada determinată, care îndeplinește cerințele postului IP.A.3.1.2 Personal didactic și de cercetare asociat a. Personal didactic și de cercetare angajat cu contract de munca pe perioada determinată, care îndeplinește cerințele postului b. Alte categorii de personal didactic și de cercetare, angajate cu respectarea reglementărilor în vigoare IP.A.3.1.3 Personal didactic și de cercetare angajat din străinătate

Domenii	Criterii	Standarde	Indicatori de performanță
		S.A.3.2 Personal didactic și de cercetare auxiliar	IP.A.3.2.1 Personal didactic și de cercetare auxiliar a. Personal de cercetare** b. Post-doctoranzi* c. Personal pentru centrele de orientare în carieră d. Personal pentru centre de formare continuă și educația adulților e. Personal pentru centre de susținere a relațiilor universității cu mediul extern ** pentru universități din categoriile b și c
		S.A.3.3. Personal tehnic administrativ	IP.A.3.3.1 Structura administrativă corespunzătoare volumului activităților desfășurate conform misiunii universității
B. Eficacitatea educațională	B.1 - Conținutul programelor de studiu	S.B.1.1. Admiterea studenților	IP.B.1.1.1 Principii ale politicii de recrutare și admitere a. Transparența și corectitudinea datelor privind admiterea, la toate ciclurile de studii b. Universitatea admite studenți numai la programele/domeniile de studii, formele de învățământ care funcționează în conformitate cu reglementările în vigoare IP.B.1.1.2 Practici de admitere a. Concursul de admitere este organizat corespunzător b. Universitatea organizează concurs de admitere pe baza de examen sau test de aptitudini
		S.B.1.2 Structura și prezentarea programelor de studiu:	IP.B.1.2.1. Structura programelor de studiu a. Structura programelor de studiu corelată cu cadrul național al calificărilor din învățământul superior b. Centrea pe student a metodele de predare
		<u>Curriculum și calificări internaționalizate</u>	IB.1.2.2. Diferențiere în realizarea programelor de studiu a. Ponderea cursurilor opționale/ facultative b. Programe oferite în limbi străine c. Programe organizate cu universități străine
			IP.B.1.2.3. Relevanța programelor de studiu a. Corespondența dintre obiectivele programelor de studii și calificările/competențele așteptate b. Relevanța programelor de studii, apreciată prin mobilitățile studențești (din România) și mobilități studențești din alte țări în România c. Participarea cadrelor didactice la schimburi naționale și internaționale de valori exprimate prin mobilitatea cadrelor didactice și cercetătorilor
	B.2 - Accesibilitatea resurselor adecvate învățării	S.B.2.1 Resurse, procese de învățare și servicii studențești,	IP.B.2.1.1 Disponibilitatea resurselor de învățare a. Disponibilitatea și calitatea resurselor de învățare b. Dotarea cu resurse de predare și învățare moderne, utilizând tehnologia informației IP.B.2.1.2 Predarea ca sursă a învățării, modul de realizare a activităților practice IP.B.2.1.3 Existența unor programe de stimulare și recuperare a studenților cu dificultăți în procesul de învățare și a studenților maturi, a celor care provin din medii socio-economice dezavantajate* sau a celor cu dizabilități IP.B.2.1.4 Existența și funcționarea serviciilor de orientare în cariera a studenților IP.B.2.1.5 Calitatea serviciilor studențești a. Calitatea căminelor studențești b. Calitatea serviciilor de tip „cantina studențească” sau echivalente IP.B.2.2.1 Implicarea culturală a universității a. Organizarea și participarea studenților la evenimente culturale/artistice* b. Organizarea în universitate a unor activități extra-curriculare
		<u>S.B.2.2 Implicarea culturală și socială a universității</u>	IP.B.2.2.2 Implicarea socială a universității a. Participarea studenților la activități civice* b. Preocuparea universității pentru promovarea valorilor societății democratice și ale statului de drept*

Domenii	Criterii	Standarde	Indicatori de performanță
	B.3 - Rezultatele învățării	S.B.3.1 Valorificarea calificării universitare obținute	IP.B.3.1.1 Valorificarea studiilor universitare prin angajabilitate a. Valorificarea prin capacitatea de a se angaja în domeniul de competență al calificării universitare conform cadrului național al calificărilor în învățământul superior* b. Valorificarea prin capacitatea de a se angaja în alte domenii decât domeniul de competență al calificării universitare în baza competențelor transversale obținute prin studii universitare* IP.B.3.1.2 Valorificarea calificării prin continuarea studiilor universitare a. Valorificarea calificării prin continuarea studiilor universitare* în țara b. Valorificarea calificării prin continuarea studiilor universitare* în străinătate
	B.4 - Activitatea de cercetare științifică	S.B.4.1 Programe de cercetare. Programe ce asigură performanța în procesul de predare. <u>S.B.4.2 Rezultate obținute în activitatea de cercetare științifică/creație artistică (cf. metodologiei comune cu CNCS/CNADTCU)</u>	IP.B.4.1 Programe de cercetare a. Competiții naționale câștigate (nr. și valoare proiecte/granturi/contracte) b. Competiții internaționale câștigate nr. și valoare proiecte/granturi/contracte) c. Recunoaștere (premiu și medalii; board-uri jurnale, boarduri conferințe, invitații la conferințe, susțineri de prelegeri în străinătate, activități de cercetare în străinătate) d. Contracte de cercetare-dezvoltare la care participa IP.B.4.1.2 Valorificarea cercetării prin vizibilitate a. Articole indexate ISI b. Articole indexate BDI c. Articole CNCS (B) d. Cărți la edituri internaționale e. Cărți la edituri CNCS f. Capitole de cărți la edituri internaționale g. Capitole de cărți la edituri CNCS h. Titluri de doctor acordate și validate* i. Creații/performance artistice sau arhitecturale* j. Concerte/expoziții/publicații în străinătate* IP.4.1.2 Contribuția cercetării aplicative la dezvoltarea și implementarea de politici publice
	B5. Rezultatele activităților de educație și cercetare valorificate în economie și viața socială	<u>S.B.5 Relația cu mediul socio-economic</u>	IP.B.5.1 Orientarea studenților către mediul socio-economic a. Activitățile desfășurate în cadrul programelor de studii care contribuie la orientarea studenților către mediul socio-economic b. Universitatea desfășoară în mod constant activități pentru popularizarea științei* c. Organizarea în universitate a unor cursuri și programe de formare profesională* IP.B.5.2 Contribuția universității la valorificarea educației și cercetării în economie și societate a. Contribuția universității la formarea personalului didactic angajat în sistemul de învățământ din România b. Contribuția universității la politicile de sănătate publică și relația cu serviciile de sănătate (numai pentru UMF, USAMV și facultățile din domeniul sănătate) c. Contribuția universității la formarea cadrelor militare și la politicile de apărare d. Contribuția universității la dezvoltarea mediului construit și infrastructurii e. Implicarea universității în formarea studenților pentru aplicarea politicilor naționale și ale Uniunii Europene privind protecția mediului IP.B.5.3 Beneficiile pentru universitate a implicării în economie și viața socială a. Venituri din prestări de servicii și furnizare de produse* b. Recunoaștere națională a absolvenților c. Recunoașterea internațională a absolvenților
	B.6 - Activitatea financiară a organizației	S.B.6.1 Buget și contabilitate	IP.B.6.1.1 Repartizarea cheltuielilor IP.B.6.1.2 Contabilitate IP.B.6.1.3 Auditare și răspundere publică
C. Managementul calității	C.1 - Strategii și proceduri pentru asigurarea calității	S.C.1.1 Structuri și politici pentru asigurarea calității	IP.C.1.1.1 Organizarea sistemului de asigurare a calității a. Proceduri obiective și transparente de evaluare a rezultatelor învățării, cercetării și implicării sociale. b. Proceduri de colectare și integrare a feedbackului studenților cu privire la conținutul și modul de desfășurare al procesului educațional. c. Tipuri de date culese* IP.C.1.1.2 Politici și strategii pentru asigurarea calității a. Rapoarte anuale de evaluare a calității* b. Decizii de îmbunătățire a calității* c. Urmărirea eficienței măsurilor de îmbunătățire a calității

Domenii	Criterii	Standarde	Indicatori de performanță
	C.2 – Proceduri privind inițierea, monitorizarea și revizuirea periodică a programelor și activităților desfășurate	S.C.2.1 Aprobarea, monitorizarea și evaluarea periodică a programelor de studiu și diplomelor ce corespund calificărilor	IP.C.2.1.1 Existența și aplicarea regulamentului privitor la inițierea, aprobarea, monitorizarea și evaluarea periodică a programelor de studiu IP.C.2.1.2 Culegerea sistematică de date de la absolvenți privind dezvoltarea profesională și personală asigurată de universitate.
	C.3 – Proceduri obiective și transparente de evaluare a rezultatelor învățării	S.C.3.1. Evaluarea studenților	IP.C.3.1.1. Universitatea are un regulament privind examinarea și notarea studenților care este aplicat în mod riguros și consecvent IP.C.3.1.2. Integrarea examinării în proiectarea predării și învățării pe cursuri și programe de studiu
	C.4 – Proceduri de evaluare periodică a calității corpului profesoral	S.C.4.1 Calitatea personalului didactic și de cercetare	IP.C.4.1.1 Evaluarea colegială IP.C.4.1.2 Evaluarea personalului didactic de către studenți IP.C.4.1.3 Evaluarea de către managementul universității
	C.6 – Baza de date actualizată sistematic, referitoare la asigurarea internă a calității	S.C.6.1 Sisteme de informații	IP.C.6.1.1 Baze de date și informații
	C.7 – Transparența informațiilor de interes public cu privire la programele de studii și, după caz, certificatele, diplomele și calificările oferite	S.C.7.1 Informație publică	IP.C.7.1.1 Oferta de informații publice
	C.8 – Funcționalitatea structurilor de asigurare a calității educației, conform legii.	S.C.8.1 Structura instituțională de asigurare a calității educației este conformă prevederilor legale și își desfășoară activitatea permanent	IP.C.8.1.1 Coordonarea și aplicarea procedurilor și activităților de evaluare și asigurare a calității
	C9 – Asigurarea evaluării externe periodice a calității	S.C.9.1 Structura instituțională de asigurare a calității educației ține evidența situației evaluărilor externe a calității la nivel de program, domeniu de studii și instituțional	IP.C.9.1.1 Organizarea la termen a redactării Rapoartelor de autoevaluare și inițierea procesului de evaluare externă la termenele prevăzute de reglementările în vigoare

* numai pentru acreditare/evaluare periodică

III. 4. Valori de referință evolutive ale standardelor și indicatorilor de performanță pentru organizațiile furnizoare de educație

III.4.1. Principii pentru stabilirea valorilor de referință evolutive

ARACIS va derula în colaborare cu instituțiile de învățământ superior acreditate, activități periodice de stabilire a unor **valori de referință evolutive ale standardelor și indicatorilor de performanță**. Acest demers va susține atât procesul de creștere permanentă a nivelului calității educației și cercetării științifice, cât și procesul de dezvoltare a **culturii calității** în fiecare universitate. Astfel, progresele realizate de fiecare organizație furnizoare de educație în procesul de asigurare a calității vor fi măsurate și comparate pe baza rezultatelor obținute la nivel individual și de sistem pentru stabilirea standardelor de referință.

În acest sens, prin procesarea datelor colectate de la nivelul instituțiilor de învățământ superior, se stabilesc valori de referință în raport cu care vor fi realizate comparații și poziționări instituționale și ale programelor de studii. Valorile vor fi actualizate periodic în funcție de evoluția sistemului național de învățământ superior înregistrată la nivelul indicatorilor folosiți. Astfel, nivelele minime obligatorii (cu caracter normativ) ale indicatorilor de performanță vor fi reevaluate în funcție de valorile actuale medii înregistrate la nivelul tuturor instituțiilor de învățământ superior acreditate, pentru a fi utilizate în vederea autorizării/acreditării unor noi programe, domenii sau instituții și al evaluărilor periodice.

III.4.2 Instrumente de colectare a datelor

În demersul de stabilire a **valorilor minime (considerate ca “praguri”)** de referință ale standardelor și indicatorilor de performanță la nivel de instituții, domenii și programe de studii universitare pentru acreditare, ARACIS va derula următoarele tipuri de activități:

- colectarea de date primare de la instituțiile de învățământ superior și programele de studii universitare acreditate;
- prelucrarea și analiza datelor conform unei metodologii specifice, elaborată de ARACIS, aprobată de Consiliu și făcută publică;
- elaborarea de tabele, grafice și rapoarte comprehensive pe baza rezultatelor prelucrărilor de date.

În vederea colectării datelor la nivel instituțional, de domenii și de programe ARACIS utilizează proceduri și documente care vor fi aprobate prin decizia Consiliului ARACIS. Datele obținute vor putea fi consultate în formă agregată de către instituțiile de învățământ superior, cu respectarea confidențialității originii datelor, într-o aplicație online care va fi creată și gestionată de ARACIS. Alți beneficiari direcți și indirecti ai învățământului superior, inclusiv alte instituții publice, vor putea avea acces la datele agregate pe baza de contract economic, cu respectarea confidențialității originii datelor și vor putea efectua propriile analize și rapoarte.

Pentru a permite desfășurarea fără întrerupere a proceselor de evaluare externă, în continuare sunt precizate valorile de referință minime **inițiale** ale standardelor și indicatorilor de performanță, cu caracter de cerințe obligatorii, corespunzătoare perioadei dintre data la care prevederile prezentei **Metodologii** intră în vigoare până la finalizarea primei etape a procedurii de stabilire periodică a nivelului acestora, în

funcție de evoluția la nivel național („benchmarking”).

III.4.3 Valori de referință minimale cu caracter de cerințe obligatorii pentru procesele de autorizare/acreditare a programelor de studii de licență și la nivel instituțional

Pentru asigurarea calității programelor de studii nou propuse și a organizațiilor furnizoare de educație din țară sau din străinătate care intenționează să deschidă noi instituții de învățământ superior în România sau să ofere programe de studii, **indiferent de forma de organizare a acestor organizații**, pentru începerea activității educaționale este necesară respectarea unor valori de referință minimale ale indicatorilor de calitate. Astfel, beneficiarii sunt asigurați ca noile organizații furnizoare de educație și/sau programele de studii universitare oferite de acestea intră în concurență în mod egal cu cei care funcționează deja în urma unei autorizări provizorii, acreditări sau evaluări periodice prin care s-a dovedit că respectă standardele și indicatorii de performanță de intrare în sistem, cel puțin la nivelul *valorilor de referință minimale*.

III.4.3.1 Valori de referință minimale inițiale pentru autorizarea provizorie a programelor de licență oferite de toate categoriile de universități

Pentru autorizare, **un program de studii universitare de licență** trebuie să demonstreze că respectă standardele și indicatorii de calitate care se referă la **resursele materiale, resursele umane, eficacitatea educațională și funcționalitatea măsurilor pentru asigurarea calității**:

1. Capacitatea de a susține predarea și învățarea prin **resursele materiale** puse la dispoziția studenților și **accesibilitatea acestora**:

1.1 Baza materială și optimizarea utilizării acesteia, respectiv spații de învățare adecvate, dotate cu mijloace multimedia care să asigure ambientul necesar activităților de predare / învățare:

- capacitatea spațiilor de învățământ pentru programul de studii supus evaluării trebuie să fie de: **a.** minimum 1 mp. / loc, în sălile de curs; **b.** minimum 1,4 mp. /loc, în sălile de seminar; **c.** minimum 1,5 mp. /loc, în sălile de lectură din biblioteci; **d.** minimum 2,5 mp. / loc în laboratoarele de informatică și cele ale disciplinelor de specialitate care utilizează mijloace electronice calcul și de transmitere a cunoștințelor; **e.** minimum 4 mp./loc, în laboratoarele dotate corespunzător a acestora pentru disciplinele prevăzute în planul de învățământ cu activități aplicative de laborator, conform standardelor specifice;

1.2 Accesibilitatea resurselor adecvate învățării, respectiv existența, calitatea, actualitatea și adecvarea resurselor de învățare, prin asigurarea accesului studenților la unitățile ce compun biblioteca, la baze de date on-line și platforme de învățare:

- un număr de locuri în sălile de lectură pentru cel puțin 10 % din numărul total al studenților;

- fond de carte propriu din literatura de specialitate română și străină, într-un număr de exemplare suficient pentru a acoperi integral disciplinele din

planurile de învățământ, din care cel puțin 50 % să reprezinte titluri de carte sau cursuri de specialitate pentru domeniul supus evaluării, apărute în ultimii 10 ani în edituri recunoscute;

1.3 Existența infrastructurii sociale adecvate:

- cantine, cămine pentru cel puțin 10 % din numărul total al studenților, bază sportivă, birouri pentru cadre didactice

- infrastructură adecvată destinată persoanelor cu nevoi speciale (disabilități ..)

2. Asigurarea **resurselor umane** adecvate pentru programul de studii pe întregul parcurs al studiilor universitare, în raport cu cifra de școlarizare propusă de universitate pentru primul an de studii și cu reglementările privind ocuparea posturilor didactice, cu respectarea standardelor specifice pe domeniu și la nivelul universității și a următoarelor condiții generale:

- personalul didactic trebuie să îndeplinească cerințele legale pentru ocuparea posturilor didactice corespunzătoare programului de studii propus;

- pentru determinarea numărului personalului didactic titularizat în instituția de învățământ superior unde are funcția de bază o persoană este luată în considerare pentru o singură normă didactică constituită conform legii;

- pentru asigurarea calității activităților didactice, personalul didactic titularizat în învățământul superior nu poate acoperi, într-un an universitar mai mult de **două** norme didactice, indiferent de programul de studii și instituția de învățământ în care își desfășoară activitatea;

- pentru obținerea **autorizației de funcționare provizorie** a unui program de studii universitare de licență trebuie ca cel puțin 70 % din totalul posturilor prevăzute în statul de funcții să fie acoperite cu personal cu funcții didactice sau de cercetare în învățământul superior ocupate conform normelor legale; dintre acestea, cel puțin 25 % trebuie să fie profesori universitari, conferențieri universitari și cadre didactice abilitate; la fiecare disciplină din planul de învățământ cadrele didactice trebuie să aibă pregătirea de specialitate necesară, dovedită prin pregătire universitară și experiență profesională în domeniu;

- personalul didactic asociat, fără funcție didactică câștigată prin concurs, sau de cercetare în învățământul superior, poate ocupa temporar, complet sau parțial, un post vacant din statul de funcțiuni numai dacă satisface cerințele pentru ocuparea postului respectiv;

- titularii de disciplină, cadre didactice care predau cursuri universitare, trebuie să aibă titlul științific de doctor sau să fie doctoranzi în domeniul disciplinelor din postul ocupat; celelalte cadre didactice trebuie să aibă pregătirea inițială și/sau competențe dovedite prin articole, manuale, activitate profesională în domeniul disciplinei;

- susținerea de către personalul titular de activități de predare și/sau raportarea unor rezultate din activitatea de cercetare din alte instituții de învățământ superior sau de cercetare s-a făcut doar cu acordul

scris al Senatului universitar și cu respectarea celorlalte prevederi ale reglementărilor în vigoare;

- instituția de învățământ superior trebuie să asigure acoperirea pe cel puțin un ciclu de licență cu cadre didactice competente toate activitățile prevăzute la disciplinele din planul de învățământ al programului de studii propus.

3. Eficacitatea educațională a programului de studii prin:

- structura programului de studiu este corelată cu cadrul național al calificărilor din învățământul superior, conform Registrului Național al Calificărilor din Învățământul Superior;

- măsura în care strategiile instructive și metodele de predare sunt centrate pe student;

4. **Funcționalitatea măsurilor pentru asigurarea calității**, prin coerența strategiilor și măsurilor propuse și gradul de cuprindere a procedurilor interne de asigurare a calității proiectate la nivelul programului de studiu.

III.4.3.2 Valori de referință minimale inițiale pentru acreditarea programelor de licență oferite de toate categoriile de universități

Pentru acreditare, un program de studii universitare de licență trebuie să demonstreze că respectă, în plus față de standardele și indicatorii minimali pentru autorizare, următoarele condiții:

1. Continuitatea și perspectiva asigurării **resurselor umane** adecvate pentru programul de studii pe întregul parcurs al studiilor universitare, în raport cu cifra de școlarizare propusă de universitate pentru primul an de studii și cu reglementările privind ocuparea posturilor didactice, cu respectarea standardelor specifice pe domeniu și la nivelul universității; numărul de cadre didactice cu norma de bază în universitate trebuie acopere 70% din numărul total de posturi constituite conform legii.

2. Eficacitatea educațională prin:

1.1 Valorificarea calificării prin continuarea studiilor universitare și atingerea unor nivele superioare de calificare, demonstrată prin examinarea rezultatelor învățării și a competențelor studenților la finalizarea ciclurilor de studii:

- minimum 50 % din totalul absolvenților fiecăreia dintre seriile care au promovat examenul de licență;

- cel puțin 20% dintre absolvenții care au promovat examenul de licență sunt admiși la studii universitare de master, indiferent de domeniul sau categoria de master.

2.2 Valorificarea calificării prin capacitatea absolvenților de a se angaja în domeniul de activitate corespunzător ariei de competență al calificării universitare:

- minimum 50 % dintre absolvenții care au promovat examenul de licență sunt încadrați cu contract de muncă legal în ocupații legate de domeniul de studii de licență în care se încadrează programul de studii absolvit;

- minimum 20 % dintre absolvenții care au promovat examenul de licență sunt încadrați cu contract de muncă legal în alte domenii de activitate sau ocupații, diferite de domeniul de studii de licență în care se încadrează programul de studii absolvit.

** Pentru profesiile reglementate din domeniile medicină, medicină dentară și farmacie se aplică indicatori specializați, cu luarea în considerare a pregătirii prin rezidențiat.

3. Funcționalitatea măsurilor pentru asigurarea calității prin:

- asigurarea urmăririi eficienței procedurilor și strategiilor de asigurare a calității;

- existența de baze de date sistematice, relevante pentru obiectivele asumate ale programului;

- existența și calitatea rapoartelor anuale de evaluare a calității programului de studii;

- fundamentarea deciziilor legate de programul de studii pe baza datelor culese și relevanța acestora în raport cu obiectivele programului de studii.

III.4.3.3 Valori de referință minimale inițiale pentru autorizarea provizorie a furnizorilor de învățământ superior

1. Capacitatea instituțională

- Organizația furnizoare de educație este înființată și funcționează conform legii, are o Cartă Universitară care conține prevederi conforme legislației în vigoare, un cod al eticii și integrității academice și regulamente privind procesele educative și administrative;

- Sistemul de conducere, administrația și regulamentul de funcționare internă respectă reglementările legale în vigoare;

- Mecanismul de alegere a reprezentanților studenților în consilii, senate și alte structuri este clar descris în Carta Universitară și în regulamentele interne, este democratic și transparent, nediscriminatoriu și nu limitează dreptul studenților de a reprezenta și de a fi reprezentați;

- Organizația furnizoare de educație are un plan strategic cu un orizont care să cuprindă cel puțin perioada până la îndeplinirea condițiilor pentru acreditare și planuri operaționale anuale care sunt cunoscute de membrii comunității universitare și sunt aplicate și urmărite riguros.

1. Eficacitatea educațională

Pentru fiecare dintre programele de studii de licență propuse pentru autorizare provizorie, pe baza cărora se solicită autorizarea instituțională, organizația furnizoare de educație dispune de resursele materiale, resursele umane, eficacitatea educațională și funcționalitatea măsurilor pentru asigurarea calității, conform evaluărilor fiecărui program.

3. Funcționalitatea măsurilor pentru asigurarea calității

Organizația furnizoare de educație dispune de practici de auditare internă cu privire la principalele domenii ale activității, în condiții de transparență publică.

III.4.3.4 Valori de referință minimale inițiale pentru acreditarea furnizorilor de

Învățământ superior

Acreditarea presupune îndeplinirea unor cerințe normative obligatorii, indiferent din ce clasă face parte instituția. Pentru acreditare, **furnizorul de educație** trebuie să demonstreze că respectă, în plus față de standardele și indicatorii minimali pentru autorizare, următoarele condiții:

1. Capacitatea instituțională

- Universitatea este înființată și funcționează conform legii, are o Cartă Universitară care conține prevederi conforme legislației în vigoare, un cod al eticii și integrității academice și regulamente privind procesele educative și administrative ale căror prevederi au fost aplicate în mod corect și consecvent;
- Universitatea are un plan strategic cu un orizont care să cuprindă cel puțin perioada legală până la următoarea evaluare instituțională și planuri operaționale anuale care sunt cunoscute de membrii comunității universitare și sunt aplicate și urmărite riguros;
- Universitatea dovedește că sistemul de conducere, administrația și regulamentul de funcționare internă au respectat reglementările legale în vigoare pe întreaga perioadă de autorizare;
- Universitatea are asigurată sustenabilitatea financiară și demonstrează că dispune de surse de finanțare și de resurse financiare suficiente, pe termen scurt (anual) și în perspectivă (pentru minimum cinci ani succesivi), pe care le alocă pentru a realiza în mod adecvat misiunea și obiectivele pe care și le-a fixat;
- Universitatea are un Regulament de acordare a burselor și altor forme de sprijin material pentru studenți, pe care îl aplică în mod consecvent;
- Mecanismul de alegere a reprezentanților studenților în consilii, senat și alte structuri este clar descris în Carta Universitară și în regulamentele interne; universitatea dovedește că acesta a fost efectiv aplicat, este democratic și transparent, nediscriminatoriu și nu limitează dreptul studenților de a reprezenta și de a fi reprezentați;
- Universitatea dispune de un număr minim de servicii sociale, culturale și sportive pentru studenți cum sunt: spații de cazare pentru cel puțin 10% din studenți, bază sportivă, diferite servicii de consiliere, care au o administrație eficientă;
- Universitatea dispune de facilități pentru studenții cu nevoi speciale (disabilități);
- Există un Centru de Orientare în Carieră pentru studenți care are cel puțin un angajat la o mie de studenți; centrul are departamente în fiecare localitate în care universitatea desfășoară programe de studii.

2. Eficacitatea educațională

- Universitatea aplică o politică transparentă a recrutării și admiterii studenților, anunțată public cu cel puțin 6 luni înainte de aplicare; admiterea se bazează exclusiv pe competențele academice ale candidatului și nu se aplică niciun fel de criterii discriminatorii;

- Admiterea într-un ciclu de studii universitare se face numai pentru absolvenții cu diplomă de studii precedente obținută pentru ciclul precedent sau echivalent, liceal sau superior, ținând cont de ordinea ierarhică a mediilor sau punctajului stabilit prin procedura proprie;
- Universitatea dispune de programe de stimulare a studenților cu performanțe înalte în învățare și de recuperare a celor cu dificultăți în învățare;
- Universitățile care solicită la acreditare încadrarea în categoriile b) sau c) stabilite prin Legea Educației Naționale nr. 1/2011, trebuie să dovedească în plus, că:
 - Cercetarea dispune de resurse financiare, logistice și umane suficiente pentru a realiza obiectivele propuse;
 - Cercetarea este valorificată prin: publicații pentru scopuri didactice, publicații științifice, transfer tehnologic prin centre de consultanță, parcuri științifice sau alte structuri de valorificare, realizarea unor produse noi etc. Fiecare cadru didactic și cercetător are anual cel puțin o publicație sau o realizare didactică sau științifică. Instituția participă prin mass-media în diseminarea rezultatelor cercetării.*

** În domeniul cum sunt Științele medicale, Științele agricole, Științele tehnice, Arhitectură, Urbanism etc. în care rezultatele cercetării sunt valorificate și prin proiecte pe baza cărora se dezvoltă noi produse, se execută lucrări de dezvoltare a infrastructurii sau pentru protecția mediului, se vor lua în considerare și aceste rezultate. De asemenea, pentru Domeniul Arte, se va avea în vedere creația artistică.*

- Implicarea studenților în activități de cercetare.
 - În funcție de specificul instituției, există programe ce promovează performanța în procesul de predare (școli de vară, training-uri privind pregătirea pedagogică a cadrelor didactice, congrese, seminarii științifice naționale și internaționale etc.)
- Evaluarea rezultatelor cercetării se face prin procedurile speciale stabilite cu CNCS și CNADTCU.

3. Funcționalitatea măsurilor pentru asigurarea calității

- Strategiile și procedurile pentru asigurarea calității se bazează pe structuri și forme de organizare care respectă reglementările în vigoare iar eficiența bunei funcționări a acestora poate fi dovedită;
- Toate programele de studii de licență oferite de furnizorul de educație funcționează legal, și au fost respectate termenele pentru evaluarea periodică iar calificativele obținute au fost de *Încredere*;
- *Procedurile prevăzute în Tabelul 1 la domeniul C. Managementul calității au fost implementate și aplicate efectiv*

III. 5. Activități și etape generale ale procesului de evaluare

Obiectul activității de evaluare îl constituie atât furnizorii de învățământ superior în sine, cât și programele și domeniile de studii universitare. La nivel de licență, vor fi supuse autorizării/acreditării și evaluării periodice toate programele de studii în parte.

La master și doctorat, vor fi supuse autorizării/acreditării și evaluării periodice domeniile de studii oferite de către furnizorii de învățământ superior, precum și programele incluse în acestea. Astfel, entitățile menționate mai sus parcurg următoarele **tipuri de activități de evaluare**: evaluare internă anuală, evaluare externă în vederea autorizării/acreditării și evaluare externă periodică (la un interval de 5 ani).

Activitățile de evaluare sunt etapizate astfel:

- Autoevaluarea instituției/programului/domeniului: elaborarea raportului de evaluare pe baza informațiilor solicitate de Ghidul de evaluare elaborat de ARACIS cu scopul acreditării/ evaluării periodice, specifice fiecărei entități supuse evaluării (instituție, program, domeniu de studii de master, domeniu de studii doctorale).
- Evaluarea externă a calității de către paneluri/comisii de evaluatori naționali și/sau internaționali pe baza raportului de autoevaluare și a unui set de bune practici în raport cu misiunea și cu specificul instituției, programului sau domeniului evaluat; efectuarea vizitei și completarea fișelor de vizită.
- Elaborarea de către Consiliu a raportului sumativ de evaluare, pe baza propunerilor comisiilor de evaluatori și a structurilor Consiliului, aprobarea raportului de către Consiliu și transmiterea rezultatelor evaluării și a setului de recomandări către instituții.
- După finalizarea procedurilor de contestații, transmiterea rezultatelor evaluării către MECTS și publicarea raportului .

1. Autoevaluarea

Evaluarea internă este realizată în mod autonom, anual, de către fiecare organizație care oferă învățământ superior, respectiv fiecare program de studii universitare de licență și domeniu de studii universitare de master, respectiv doctorat, după caz. Raportul instituțional de evaluare internă anual conține în mod obligatoriu date cu privire la fiecare program de studii organizat în cadrul instituției care oferă servicii de învățământ superior și face referire la indicatorii enumerați în **Tabelul 1**.

Raportul de autoevaluare este un document oficial elaborat de furnizorul de învățământ superior și/sau cercetare care solicită autorizarea de funcționare provizorie a unui program de studii sau a unui domeniu, acreditarea unui program de studii, domeniu sau a unei instituții, sau evaluarea periodică a calității pentru un program de studii, domeniu sau instituție. Raportul de autoevaluare are, de regulă, două părți:

- **Partea analitică**, de tip narativ, are o dimensiune de 15-40 de pagini, care poate varia în funcție de entitatea evaluată – program de studii, domeniu sau instituție – și de finalitatea evaluării (autorizare provizorie, acreditare, evaluare periodică a calității). Conținutul minimal al raportului constă în: o analiză cantitativă și calitativă a datelor culese, identificarea tendințelor comparativ cu rapoartele precedente de auto-evaluare (numai în cazul evaluării periodice), identificarea punctelor tari și a punctelor slabe, o strategie internă privind îmbunătățirea calității în care se evidențiază acțiunile întreprinse pentru remedierea deficiențelor constatate. Concluziile se raportează în mod detaliat și specific la fiecare din domeniile, și criteriile menționate în Tabelul

1. Raportul va conține ca anexă datele primare colectate la nivelul instituției de învățământ superior. Această anexă trebuie să fie prezentată și pe suport electronic sub forma unei baze de date accesibilă și compatibilă cu cel puțin un program comercial de calculator folosit în analiza statistică. Raportul este făcut public odată cu raportul de evaluare externă, ca anexă a acestuia din urmă.

- **Partea justificativă** include copii ale documentelor legale justificative (copii ale HG-ului de acreditare a instituției de învățământ superior, copii ale documentelor financiar contabile, copii după registre matricole ș.a.), grafice, tabele, ilustrări etc. menite să susțină analiza prezentată în prima parte. Aceste documente sunt complementare, se bazează pe datele și informațiile existente în bazele de date și informații ale instituției și se prezintă, de asemenea, în format electronic.

Raportul de autoevaluare ia ca referințe obligatorii domeniile, criteriile, standardele și indicatorii de performanță relevanți,¹ iar capitolele sale principale coincid cu cele trei domenii de asigurare a calității (capacitatea instituțională, eficacitatea educațională și managementul calității). *Raportul de autoevaluare trebuie să preia și să sintetizeze conținutul Rapoartelor de autoevaluare anuale întocmite de Comisia de evaluare și asigurare a calității din instituția de învățământ superior, descrise anterior în cadrul Metodologiei.*

La depunerea raportului de autoevaluare, pentru orice fel de activitate de evaluare externă, organizația furnizoare de educație va face dovada respectării prevederilor legale referitoare la norma universitară. Astfel, instituțiile de învățământ superior, indiferent de categoria în care sunt clasificate, precum și toți furnizorii de educație de nivel universitar, vor face anual dovada respectării, atât pentru întregul an universitar curs cât și pentru cel următor, a prevederilor legale care fac obiectul Art. 287 și 288 din LEN nr. 1/2011. În acest scop, în perioada 01 septembrie – 30 octombrie a fiecărui an calendaristic toate instituțiile menționate mai sus vor preda la ARACIS în format pe hârtie și electronic (excell și pdf), sub semnătura rectorului, un tabel nominal din care să rezulte respectarea de către personalul didactic, indiferent de forma de angajare, pentru anul universitar următor, a tuturor prevederilor articolelor menționate. Forma de angajare poate fi cu contract de muncă pe perioadă determinată sau nedeterminată. În tabel se vor înscrie și cadrele didactice care au câștigat concursurile pentru ocuparea posturilor didactice și care își încep activitatea la 1 octombrie.

Tabelul va cuprinde și numărul de ore plătite în regim de plata cu ora la toate instituțiile la care acestea se efectuează, care nu poate depăși norma didactică minimă.

Cadrele didactice care sunt alese sau numite în instituțiile publice ale statului sau desfășoară activități specifice funcției publice în ministere ori în alte organe de specialitate ale statului pot desfășura activități didactice aferente unei norme didactice. În conformitate cu prevederile legale, norma universitară este de 40 de ore pe săptămână și se poate compune din normă didactică și normă de cercetare.

¹ În funcție de scopul realizării raportului: autorizarea provizorie și acreditarea instituționale sau de programe, respectiv evaluarea periodică (instituțională sau de programe).

Datele respective vor fi corectate, după caz, în perioada februarie-martie a anului calendaristic următor, dacă au fost ocupate prin concurs posturi didactice care la începutul anului universitar erau vacante.

Modelul de tabel se va întocmi de ARACIS, va fi cuprins în **Ghidul pentru evaluarea externă a instituțiilor de învățământ superior, domeniilor și programelor de studii** și va fi făcut public. Dacă între cele două intervale de raportare specificate anterior furnizorul de educație propune sau începe să deruleze programe de educație pentru care nu au fost prezentate datele referitoare la norma universitară, raportarea acestora este obligatorie prin reactualizarea tabelului nominal susmenționat.

2. Evaluarea externă.

Procesul de evaluare externă include patru activități succesive:

- *analiza raportului de autoevaluare* prin raportare la domeniile, criteriile, standardele și indicatorii de performanță relevanți;²
- *vizitarea programului sau instituției* de către o echipă formată din cel puțin 3 evaluatori pe o durată de 3-4 zile pentru programe și 5-6 zile pentru instituții, pentru: a se verifica în mod concret corespondența dintre datele, informațiile și aprecierile din raportul de autoevaluare, pe de o parte, și realitatea instituțională sau de program/domeniu efectivă, pe de altă parte; a discuta cu reprezentanții instituției de învățământ superior principalele evoluții ce pot fi consemnate la nivelul instituției sau al programului vizitat (în cazul evaluării periodice); pentru a discuta, analiza și oferi consultanță cu privire la principalele provocări cu care se confruntă instituția de învățământ superior sau programul; rezultatele vizitei sunt consemnate în raportul de evaluare externă care se finalizează cu concluzii și recomandări;
- *elaborarea raportului de evaluare externă*, care presupune și discutarea conținutului său cu reprezentanții instituției și/sau ai programului de studii;
- *publicarea raportului de evaluare externă* pe website-ul agenției de evaluare și pe cel al instituției evaluate după aprobarea raportului de către organismele decizionale ale agenției.

În cazul autorizării funcționării provizorii și al acreditării, principala concluzie a raportului de evaluare o reprezintă acordarea sau neacordarea statutului de instituție / program autorizat să funcționeze provizoriu, respectiv acreditat. Raportul justifică această concluzie prin raportarea la principiile de asigurare a calității, la misiunea și specificitatea instituțională / a programului, la standardele și indicatorii de performanță specifici autorizării provizorii, respectiv acreditării.

În cazul evaluării periodice a calității din instituțiile acreditate, raportul oferă o analiză amănunțită a stării calității în instituția de învățământ superior evaluată. Analiza ține seama de principiile de asigurare a calității, de misiunea, specificul și planurile strategice instituționale, precum și de standardele și indicatorii de performanță generali și individualizați. Analiza prezintă evoluția stării calității de la ultima evaluare

² În funcție de scopul realizării raportului: autorizarea provizorie și acreditarea instituționale sau de programe, respectiv evaluarea periodică (instituțională sau de programe).

periodică (acolo unde este cazul) și, în lumina misiunii instituționale, face recomandări de îmbunătățire a calității (a căror realizare este de competența universității). Raportul se încheie prin acordarea unui calificativ care să reflecte starea calității în instituție, respectiv progresele sau regresele înregistrate de aceasta.

În cazul în care, în decursul evaluării periodice, se constată neîndeplinirea valorilor de referință minimale pentru acreditare, ARACIS demarează procesul de aplicare a prevederilor OUG nr. 75/2011 de modificare a OUG 75/2005 privind asigurarea calității în educație, precum și art. 361 (4) și (5) din Legea Educației Naționale Nr. 1/2011.

Pe cât posibil din punct de vedere logistic și cu respectarea principiului independenței ARACIS, vizitele de evaluare externă în vederea acreditării sau evaluării periodice vor fi coroborate cu vizitele de evaluare externă pentru validarea clasificării universităților și ierarhizării programelor de studii care se realizează de către un consorțiu format din ARACIS, incluzând reprezentanți ai studenților, CNCS și CNATDCU, conform Legii Educației Naționale Nr. 1/2011.

III. 6. Standarde minimale și etape metodologice privind autorizarea furnizorilor de educație și acreditarea instituțiilor de învățământ superior

Procedurile de acreditare vor fi diferențiate pe cele trei categorii de universități prevăzute la art. 193 din Legea Educației Naționale, nr. 1/2011, publicată în Monitorul Oficial, anul 179 (XXIII), nr. 18, din 10 ianuarie 2011:

- (a) *universități centrate pe educație;*
- (b) *universități de educație și cercetare științifică, sau universități de educație și creație artistică;*
- (c) *universități de cercetare avansată și educație.*

Clasificarea este principalul instrument de politică publică pentru promovarea *diversității instituționale* cu scopul de a (1) satisface nevoile unor categorii cât mai largi de studenți; (2) oferi oportunități de mobilitate academică și socială; (3) satisface cerințele unui evantai larg de piețe ale muncii specializate; (4) promova valorile unei societăți democratice.

Prin actuala **Metodologie** ARACIS susține procesul de **diferențiere instituțională** aplicând **valori minimale (prag) de referință diferite pentru fiecare categorie de universități, dar și categorii de standarde specifice**, în funcție de misiunea asumată a acestora și implicit de tipul de servicii oferite societății.

Pentru autorizare provizorie sau acreditare, **toate cele trei categorii de universități** trebuie să demonstreze că respectă indicatorii de performanță pentru:

1. Capacitatea de a susține predarea și învățarea prin:

- a. spații de învățare adecvate, dotate cu mijloace multimedia care să asigure ambientul necesar activităților de predare / învățare;
- b. asigurarea accesului studenților la resurse de învățare, prin acces la baze de date online, unități ce compun biblioteca (actualitatea și adecvarea resurselor).....;
- c. nivele adecvate ale investițiilor destinate dezvoltării resurselor de învățare;

- d. asigurarea infrastructurii sociale adecvate: cantine, cămine, bază sportivă, birouri pentru cadre didactice;...
- e. infrastructură adecvată destinate persoanelor cu dizabilități.

2. Eficacitatea educațională a curriculumului și calificărilor propuse prin:

- a. relevanța programelor de studii pentru obținerea nivelelor de competență pentru calificările propuse conform Cadrului Național al Calificărilor;
- b. existența și calitatea resurselor de învățare existente: manuale, ghiduri de învățare, platforme de învățare;
- c. măsura în care strategiile instructive sunt centrate pe studenți și pe nevoile acestora, flexibilitatea traseelor de învățare ale studenților;
- d. valorificarea calificării prin continuarea studiilor universitare și atingerea unor nivele superioare de calificare (demonstrată prin competențele studenților la finalizarea ciclurilor de studii);
- e. valorificarea calificării prin capacitatea absolvenților de a se angaja în domeniul de competență al calificării universitare.

3. Asigurarea resurselor umane adecvate pentru programele de studii propuse, în raport cu cifra de școlarizare propusă de universitate.

4. Misiunea, obiectivele și integritatea academică prin:

- a. existența, coerența, operaționalizarea și funcționarea cartei universitare, planurilor strategice și a codului etic;
- b. existența, coerența și corectitudinea practicilor privind admiterea;
- c. eficacitatea administrativă, prin raportarea numărului personalului auxiliar la personalul de predare/cercetare, respectiv la numărul de studenți;
- d. existența, transparența și aplicarea consecventă a regulilor privind acordarea de burse și a altor forme de sprijin;
- e. existența și funcționarea procedurilor de combatere a fraudelor intelectuale atât în rândul studenților, cât și al cadrelor didactice;
- f. responsabilitate publică prin dezvoltare durabilă, cheltuirea adecvată a resurselor, dar și asumarea de obiective cu caracter social în misiunea instituțională.

5. Coerența strategiilor și procedurilor pentru asigurarea calității prin:

- a. eficiența, cuprinderea și transparența procedurilor interne de asigurare a calității;
- b. existența de baze de date sistematice, relevante pentru misiunea instituțională asumată privind rezultatele învățării, cercetării, relației cu mediul, resurselor implicate;
- c. existența și calitatea rapoartelor anuale de evaluare a calității instituționale;
- d. fundamentarea empirică a deciziilor pe baza datelor culese și relevanța acestora în raport cu misiunea instituțională asumată.

În plus față de cele de mai sus, în procesul de acreditare, **universitățile de educație și cercetare științifică universitățile de educație și creație artistică** trebuie să

demonstreze și următoarele standarde specifice:

1. Capacitatea universității de a susține serviciile furnizate societății prin:

- a. dezvoltarea centrelor pentru susținerea relațiilor cu mediul extern;
- b. susținerea și promovarea în cadrul instituției a mobilităților studentești și ale cadrelor didactice.

2. Relația cu mediul socio-economic prin:

- a. dezvoltarea de parteneriate cu mediul socio-economic;
- b. venituri obținute din prestări și furnizare de servicii;
- c. alte realizări care dovedesc eficacitatea transferului rezultatelor cercetării în viața economică și socială

3. Sustenabilitatea serviciilor oferite prin reinvestirea sumelor obținute în infrastructura de cercetare a universității.

Universitățile de cercetare avansată și educație trebuie, de asemenea, să demonstreze următoarele standarde specifice:

1. Capacitatea de a susține cercetarea prin:

- a. resurse umane adecvate din punct de vedere numeric și calitativ pentru programele de studii de doctorat existente;
- b. personal de cercetare adecvat conform misiunii universitare;
- c. fonduri destinate cercetării care să asigure sustenabilitatea și dezvoltarea durabilă a activității de cercetare;

2. Eficacitatea activității de cercetare prin:

- a. producție științifică cu vizibilitate internațională
- b. producție științifică cu aplicabilitate economică și socială;
- c. alte realizări care dovedesc eficacitatea transferului rezultatelor cercetării în viața economică și socială
- d. titluri de doctor acordate și validate.

3. Sustenabilitatea cercetării prin:

- a. număr de granturi de cercetare obținute;
- b. valoarea totală a sumelor din granturi de cercetare care au revenit universității.

În Ghidul de evaluare, pe baza evidențelor empirice existente colectate la nivelul instituțiilor de învățământ superior acreditate, se vor stabili valorile minime de referință evolutive și/sau metodologia de apreciere a standardelor de mai sus.

În baza cererii de declanșare a procedurii de evaluare externă în vederea acreditării la nivel instituțional depusă la departamentul de acreditare al ARACIS de către furnizorul de educație, Consiliul ARACIS hotărăște declanșarea procedurii de evaluare externă dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

(1). furnizorul de educație are propuneri de autorizare/acreditare pentru cel puțin trei programe de studii de licență, din același domeniu sau din domenii diferite, cu excepția instituțiilor teologice ce pot avea un singur program de studii universitare de licență;

(2). se face dovada cu acte că s-a achitat taxa prevăzută de lege pentru activitatea de autorizare a funcționării provizorii/acreditării;

Eșalonarea activităților de evaluare se face având în vedere necesitatea coordonării activităților unui grup de evaluatori externi complet, mai numeros decât în cazul evaluării de program și a utilizării adecvate a resurselor necesare evaluării.

Componenta echipei de evaluatori este stabilită de ARACIS în concordanță cu dimensiunea și complexitatea activității instituției evaluate. Din echipă fac parte pe lângă reprezentanții mediului academic și reprezentanți ai studenților, precum și cel puțin un evaluator din străinătate. În constituirea echipei se va asigura o distribuție de gen echilibrată.

Rezultatele evaluării instituționale sunt publicate de Agenție sub forma unui *Raport de evaluare instituțională externă al agenției în vederea autorizării provizorii/acreditării* pe care îl înaintează Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului cu *avizul* care reprezintă propunerea de acordare sau, după caz, de neacordare a acreditării.

III. 7. Standarde minimale și etape metodologice privind autorizarea funcționării provizorii și acreditarea programelor de studii universitare de licență

Pentru autorizare, un program de studii de licență trebuie să demonstreze următoarele standarde:

1. Capacitatea de a susține predarea și învățarea prin:

- spații de învățare adecvate, dotate cu mijloace multimedia care să asigure ambientul necesar activităților de predare / învățare, inclusiv laboratoare pentru disciplinele prevăzute în planul de învățământ cu activități aplicative de laborator, dar și spații pentru consultații și orientare în carieră;
- asigurarea accesului studenților la resurse de învățare, prin acces la baze de date online, unități ce compun biblioteca (actualitatea și adecvarea resurselor);
- existența infrastructurii sociale adecvate: cantine, cămine, bază sportivă, birouri pentru cadre didactice;
- infrastructură adecvată destinate persoanelor cu dizabilități.

2. Eficacitatea educațională a curriculumului și calificărilor propuse prin:

- relevanța curriculumului și adecvarea strategiilor instrucționale pentru obținerea nivelelor de competență pentru calificarea propusă conform Registrului Național al Calificărilor în Învățământul Superior;
- existența, actualitatea și calitatea resurselor de învățare existente: manuale, ghiduri de învățare, platforme de învățare;
- măsura în care strategiile instrucționale sunt centrate pe studenți și pe nevoile acestora, flexibilitatea traseelor de învățare ale studenților.

3. Asigurarea resurselor umane adecvate pentru programele de studii propuse, în raport cu cifra de școlarizare propusă de universitate.

4. Coerența strategiilor și procedurilor pentru asigurarea calității prin:

- gradul de cuprindere a procedurilor interne de asigurare a calității proiectate la nivelul programului de studiu.

În plus față de cele de mai sus, pentru acreditare, programele de studii de licență trebuie să demonstreze și următoarele standarde specifice:

1. Eficacitatea educațională prin:

- valorificarea calificării prin continuarea studiilor universitare și atingerea unor nivele superioare de calificare (demonstrată prin competențele studenților la finalizarea ciclurilor de studii);
- valorificarea calificării prin capacitatea absolvenților de a se angaja în domeniul de competență al calificării universitare.

2. Eficiența procedurilor și strategiilor de asigurare a calității prin:

- existența de baze de date sistematice, relevante pentru obiectivele asumate ale programului;
- existența și calitatea rapoartelor anuale de evaluare a calității programului de studii;
- fundamentarea empirică a deciziilor pe baza datelor culese și relevanța acestora în raport cu obiectivele programului de studii.

Standardul *eficacitate educațională* se va diferenția astfel pentru programele cu unică, respectiv dublă specializare:

- pentru **programele cu unică specializare**, curriculum-ul (planul de învățământ) va fi structurat astfel încât să conducă la obținerea de către absolvenți a unui număr de cel puțin **180 de credite**;
- pentru **programele cu dublă specializare**, curriculum-ul (planul de învățământ) va fi structurat astfel încât să conducă la obținerea de către absolvenți a unui număr de cel puțin **240 de credite**.

În Ghidul de evaluare, pe baza evidențelor empirice existente colectate la nivelul programelor de studii, se vor stabili valorile minimale de referință evolutive și/sau metodologia de apreciere a standardelor de mai sus.

Metodologia de autorizare de funcționare provizorie/acreditare a unui **program de studii universitare de licență** presupune parcurgerea următoarelor etape succesive de lucru:

1) în baza cererii de declanșare a procedurii de evaluare externă în vederea autorizării funcționării provizorii/acreditării depusă la departamentul de acreditare al ARACIS de către furnizorul de educație, Consiliul ARACIS hotărăște declanșarea procedurii de evaluare externă dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

(a) furnizorul de educație a depus și raportul de evaluare internă, elaborat ținând seama de prevederile pct. III.5 din **Metodologie**, precum și cele din art. 10 din **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației**, astfel cum a fost aprobată cu modificări prin **Legea nr. 87/2006, cu modificările ulterioare**;

(b) se face dovada cu acte că s-a achitat taxa prevăzută de lege pentru activitatea de autorizare a funcționării provizorii/acreditare;

(c) pentru obținerea acreditării se verifică dacă între data absolvirii primei promoții și data depunerii cererii în vederea acreditării există un interval de timp de 2 ani, cu mențiunea că depășirea acestui termen se sancționează cu ridicarea autorizației de funcționare provizorie în conformitate cu prevederile Art. 31(c) din **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității în educație**, modificată prin **OUG 75/2011**;

2) Departamentul de Acreditare al ARACIS numește o comisie de experți în evaluare și acreditare dintre cei înscriși în registrul de evaluatori al ARACIS care au pregătire de specialitate în domeniul structurii de învățământ supusă evaluării, compusă cel puțin dintr-un expert evaluator membru al comisiei de experți permanenți și, de regulă, din doi experți evaluatori dintre cei înscriși în registrul de evaluatori. În constituirea comisiei se va asigura o distribuție de gen echilibrată. În cazul evaluării unui program de studii sau furnizor de educație în limba unei minorități naționale, cel puțin unul dintre experți provine din rândul minorităților naționale la care se evaluează programul de studii respectiv. Această comisie analizează raportul de evaluare internă și verifică prin vizită la instituția solicitantă îndeplinirea standardelor pe domeniile și criteriile menționate mai sus și prevăzute în **Tabelul 1**. Rezultatele verificărilor sunt consemnate de membrii comisiei în "Fișa vizitei, în vederea autorizării funcționării provizorii, respectiv acreditării" care este semnată de toți membrii comisiei. Pe baza Fișei vizitei, membrii comisiei elaborează "Raportul de evaluare, în vederea autorizării funcționării provizorii" în care propun sub semnătură *avizul* privind autorizarea/acreditarea sau, după caz, neautorizarea/neacreditarea programului de studii universitare de licență pentru care s-a cerut evaluarea;

3) Raportul de evaluare întocmit de experții care au efectuat vizita se înaintează pentru analiză către comisia de experți permanenți de specialitate a ARACIS pentru domeniul fundamental de științe în care se încadrează programul de studii universitare de licență supus evaluării. Acest raport va conține în mod obligatoriu un set de puncte slabe și puncte tari identificate, cu referire la observațiile din fișa vizitei. Raportul comisiei de experți permanenți de specialitate care include calificativul și propunerea de autorizare/acreditare sau, după caz, neautorizare/neacreditare a programului de studii universitare de licență pentru care s-a solicitat evaluarea este avizat de Departamentul de acreditare, cu scopul de a verifica respectarea **Metodologiei** conform procedurii interne a ARACIS și prezentat spre dezbateri și aprobare în Consiliul ARACIS. Departamentul de acreditare poate întocmi propriul său raport.

4) Consiliul ARACIS, pe baza concluziilor prezentate în urma procesului de evaluare și a dezbaterilor elaborează "Raportul Consiliului" pe care îl înaintează Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului cu *avizul* care reprezintă propunerea de acordare sau, după caz, de neacordare a autorizației de funcționare provizorie/acreditării programului de studii universitare de licență evaluat. Propunerea de acordare sau, după caz, de neacordare a autorizației de funcționare provizorie/acreditării se validează în urma supunerii votului membrilor Consiliului;

5) În situația în care, cu ocazia monitorizării anuale a programelor de studii universitare de licență autorizate să funcționeze provizoriu, se constată că după primii doi ani de funcționare nu se respectă standardele avute în vedere la autorizare și nu s-au întreprins măsurile necesare în vederea acreditării, Consiliul ARACIS poate propune Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului retragerea autorizației de funcționare provizorie a programului respectiv.

6) în condițiile în care ARACIS constată că nu sunt îndeplinite standardele de calitate privind acreditarea unui program de studii universitare de licență informează Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului care aplică prevederile Art. 34

din **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației**, astfel cum a fost aprobată cu modificări prin **Legea nr. 87/2006, cu modificările ulterioare** privind Asigurarea Calității Educației și art. 361 (3) și (4) din Legea Educației Naționale Nr. 1/2011.

Cererea de autorizare pentru funcționarea provizorie/acreditare a unui program de studii se rezolvă de către ARACIS în termen de **șase luni** de la data înregistrării cererii. Programul de studii autorizat funcționează în acel an universitar a cărui dată de începere este ulterioară datei de obținere a avizului ARACIS și a Hotărârii de Guvern. În intervalul de timp dintre emiterea autorizației de funcționare provizorie și formularea cererii de acreditare, ARACIS organizează vizite periodice de evaluare externă pentru analiza modului de aplicare a criteriilor și standardelor de asigurare a calității.

IV. METODOLOGIA PENTRU EVALUAREA EXTERNĂ ÎN VEDEREA AUTORIZĂRII PROVIZORII SI ACREDITĂRII DOMENIILOR UNIVERSITARE DE MASTER

IV.1 Cadrul reglementarilor specifice pentru organizarea și funcționarea domeniilor universitare de master

Programele de studii universitare de master se organizează și se desfășoară în cadrul unei instituții acreditate pentru desfășurarea studiilor de master, numai prin domeniile universitare de master.

Cadrul general de organizare și de funcționare a domeniilor universitare de master este stabilit prin Legea Educației Naționale (Art. 153, Art. 154., Art. 155, Art. 156., Art. 157), OM nr. 3753/2011, Ordonanța de urgență 75/2011 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr 75/2005.

IV.2 Studiile universitare de master-cadrul instituțional

Programele universitare de master corespund celui de al doilea ciclu de studii universitare în cadrul procesului Bologna și permit dobândirea unei calificări de nivelul 7 din EQF/CEC și din Cadrul Național al Calificărilor. Autorizarea/acreditarea programelor de master pe domenii de studii universitare se realizează în conformitate cu prezenta Metodologie.

Pot organiza programe de studii universitare de master într-un domeniu acele universități, consorții universitare, forme de parteneriat între o universitate și un consorțiu universitar, unități de profil socio-economic, care sunt acreditate sau autorizate provizoriu în acest scop. Aceste structuri au statutul de *Instituție Organizatoare de Studii Universitare de Master* (IOSUM), obținut în urma unui proces de evaluare externă și acreditare efectuate în acest scop.

În cadrul instituției acreditate pentru desfășurarea studiilor de master pot funcționa programe în unul sau mai multe domenii universitare de master.

O universitate este eligibilă pentru a desfășura programe universitare de masterat într-un domeniu (IOSUM) dacă:

1) se încadrează:

- în categoria universităților de cercetare avansată și educație (universități de Categoria C);
- în categoria universităților de educație și cercetare științifică sau de educație și creație artistică (universități de Categoria B);

2) se încadrează în categoria universităților centrate pe educație (universități de Categoria A) iar domeniul în care se solicită acreditarea este ierarhizat într-o clasă de excelență.

IV.3 Obiective specifice ale autorizării provizorii și acreditării domeniilor universitare de master

- Măsura în care domeniul universitar de master respectă criteriile, standardele și indicatorii de performanță stabiliți în *Metodologia ARACIS*.
- Măsura în care studiile universitare de master asigură *aprofundarea în domeniul specificat* sau obținerea de competențe *complementare* în alte domenii, precum și dezvoltarea capacităților de cercetare științifică, formare profesională sau creație.
- Respectarea prevederilor reglementarilor în vigoare referitoare la organizarea studiilor universitare de master în *limba* română, într-una din limbile minorităților naționale sau într-o limbă de circulație internațională.
- Respectarea prevederilor reglementarilor în vigoare referitoare la organizarea *concursului de admitere* la studii universitare de master.
- Respectarea prevederilor reglementarilor în vigoare privind finalizarea studiilor de master.

IV.4 Etape metodologice privind acreditarea domeniilor de studii universitare de master

Metodologia de acreditare a unui domeniu de studii universitare de master se aplică diferențiat pentru:

- trecerea de la evaluarea programelor de studii universitare de master la evaluarea domeniilor de studii universitare de master
- autorizarea / acreditarea unor noi domenii de studii universitare de master

Pentru începerea procedurilor de evaluare externă, indiferent de natura acestora, instituția depune la ARACIS un raport de *autoevaluare* și achită taxa prevăzută pentru

fiecare tip de evaluare.

IV.4.1 Metodologia de trecere de la evaluarea programelor de studii universitare de master acreditate la evaluarea domeniilor de studii universitare de master

Dacă o instituție de învățământ superior eligibilă (IOSUM), clasificată în **categoriile B sau C**, definite conform Art. 192, alin. (4) din Legea Educației Naționale Nr. 1/2011, are cel puțin un program de studii universitare de master acreditat, anterior intrării în vigoare a acestei Metodologii, într-un domeniu de master se consideră că acel domeniu este acreditat. În acest caz, instituția va trebui să solicite la ARACIS *evaluarea externă pentru stabilirea capacității de școlarizare în domeniul respectiv pe forme de învățământ (IF, FR)* în termen de șase luni de la intrarea în vigoare a Metodologiei.

Perioada de desfășurare a procedurii privind procesul de evaluare pentru stabilirea capacității de școlarizare este următoarea:

- **Ziua Z**- depunerea cererii de evaluare și raportului de autoevaluare;
- **Intervalul Z-(Z+6 luni)**- analiza de către Comisia de specialitate a ARACIS a raportului de autoevaluare și aprobarea în Consiliul ARACIS a cifrei de școlarizare.

Dacă o instituție de învățământ superior clasificată în **categoria A**, definită conform Art. 192, alin. (4) din Legea Educației Naționale Nr. 1/2011, are programe de studii universitare de master acreditate, anterior intrării în vigoare a acestei Metodologii, într-un domeniu de master, se consideră domeniul autorizat să funcționeze provizoriu. În acest caz, instituția va trebui să solicite la ARACIS *evaluarea externă în vederea acreditării domeniului respectiv* în termen de trei luni de la intrarea în vigoare a Metodologiei.

Perioada de desfășurare a procedurii privind procesul de evaluare pentru acreditarea domeniilor autorizate de master din aceste universități este următoarea:

- **Ziua Z**- depunerea cererii de evaluare și raportului de autoevaluare;
- **Intervalul Z-(Z+3 luni)**- analiza, de către Comisia de specialitate a ARACIS a raportului de autoevaluare și aprobarea în Consiliul ARACIS a acreditării.

Procedurile de mai sus se finalizează până la 30 septembrie 2012.

Începând cu anul universitar **2012/2013** demersul IOSUM către ARACIS pentru evaluarea unui domeniu de master trebuie să aibă loc cu cel puțin 9 luni înainte de începerea unui program de studii de master în acel domeniu.

IV.4.2. Metodologia de evaluare pentru stabilirea capacității de școlarizare în cadrul unui domeniu de studii universitare de master și pentru acreditarea domeniilor autorizate de master

Raportul de autoevaluare pentru stabilirea cifrei de școlarizare trebuie să ofere informații despre:

- misiunea de educație și de cercetare științifică/formare profesională asumată;
- numărul și tipul de programe de studii propuse spre a fi organizate în domeniul de master respectiv;
- numărul maxim de studenți pe care universitatea dorește să îl școlarizeze în respectivul domeniu de masterat;
- forma de învățământ (IF, FR)

- activitatea desfășurată de universitate în domeniu și implicarea studenților în aceasta activitate;
- spațiile de învățământ și cercetare/creație;
- regulamentele sau ghidurile de atribuire a creditelor ECTS și cele de evaluare a rezultatelor învățării;
- personalul didactic și de cercetare/creație/formare implicat;
- procedurile interne de asigurare a calității la nivelul programelor de studii, din care să reiasă gradul de cuprindere, eficiența și transparența acestora;
- dosarele de autoevaluare internă pentru toate programele de master care funcționează în momentul depunerii cererii de evaluare;
- un document de „previziune financiară” care să includă cel puțin principalele categorii de costuri precum și principalele categorii de venituri estimate, așa cum sunt ele estimate de instituție pentru o perioadă echivalentă cel puțin cu cea necesară pentru școlarizarea unei promoții.

Etapele procedurii de evaluare de către ARACIS:

- Departamentul de Acreditare al ARACIS numește o echipă formată din cel puțin **trei evaluatori**, experți în domeniul de studii evaluat. Echipa de evaluatori verifică prin **vizită** la instituția datele prezentate în raportul de autoevaluare;
- Raportul de evaluare întocmit de experții care au efectuat vizita se înaintează pentru analiză către **Comisia de experți permanenți de specialitate a ARACIS** pentru domeniul fundamental de științe relevant pentru domeniul de studii universitare de master supus evaluării;
- Raportul **Comisiei de experți permanenți** prin care se prezintă rezultatele vizitei se înaintează departamentului de acreditare al Consiliului ARACIS, care întocmește propriul său raport. Pentru asigurarea unui nivel de calitate corespunzător, cifra de școlarizare maximă care poate fi propusă pentru anul I al unui program de studii de master este de 50 de studenți;
- Raportul Departamentului de acreditare este înaintat Consiliului ARACIS;
- Consiliul ARACIS, pe baza concluziilor prezentate în urma procesului de evaluare și a dezbatărilor, elaborează „Raportul Consiliului” care, pe lângă aprecierile privind calitatea educației/cercetării/creației, conține în mod obligatoriu:
 - propunerea cifrei de școlarizare pentru anul I de studii de master și a numărului maxim de programe de studii de master acreditate ce pot începe școlarizarea în domeniu în același an universitar (capacitatea de școlarizare în domeniul de master);
 - **după caz**, avizul privind acreditarea (sau neacreditarea) domeniului de master.

Raportul Consiliului ARACIS este înaintat spre aprobare Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

IV.4.3. Metodologia de autorizare/acreditare pentru noi domenii de studii

universitare de master

Perioada de desfășurare a procedurii privind procesul de evaluare pentru acreditarea de noi domenii universitare de master este următoarea:

- **Ziua Z** - depunerea cererii de evaluare și a Raportului de autoevaluare;
- **Intervalul Z-(Z+3 luni)** - analiza, de către Comisia de specialitate a ARACIS a Raportului de autoevaluare. Comisia propune autorizare/neautorizarea domeniului. Propunerea este transmisă departamentului de acreditare. Dacă decizia departamentului este neautorizare, procedura de acreditare se considera încheiată.
- **Intervalul Z-(Z+6 luni)** - Comisia de specialitate, în urma vizitei în universitate, propune acreditarea/ neacreditarea domeniului.

Începând cu anul universitar 2012/2013 demersul IOSUM către ARACIS pentru evaluarea unui domeniu de master trebuie să aibă loc cu cel puțin 12 luni înainte de începerea unui program de studii de master în acel domeniu.

Raportul de autoevaluare în vederea autorizării/acreditării domeniului de studii universitare de master va conține:

- misiunea de educație și de cercetare științifică / formare profesională asumată;
- tipul și numărul de programe de studii propuse și descrierea sintetică a acestora;
- forma de învățământ (IF sau FR);
- numărul maxim de studenți pe care universitatea dorește să îl școlarizeze în respectivul domeniu de masterat;
- activitatea desfășurată de universitate în domeniu și implicarea studenților în această activitate;
- spațiile de învățământ și cercetare/creație
- regulamentele sau ghidurile de atribuire a creditelor ECTS și cele de elaborare a rezultatelor învățării;
- personalul didactic (și de cercetare/creație/formare) implicat;
- procedurile interne de asigurare a calității la nivelul programelor de studii, din care să reiasă gradul de cuprindere, eficiența și transparența acestora;
- dosarele de autoevaluare internă pentru toate programele de master autorizate (sau acreditate) care funcționează în momentul depunerii cererii de evaluare;
- un document de „previziune financiară” care să includă cel puțin principalele categorii de costuri precum și principalele categorii de venituri estimate, așa cum sunt ele estimate de instituție pentru o perioadă echivalentă cel puțin cu cea necesară pentru școlarizarea unei promoții.

Etapele procedurii de evaluare de către ARACIS

- Evaluarea externă în vederea autorizării provizorii a domeniului de studii universitare de master.**

Etapele de autorizare de funcționare provizorie a unui domeniu de studii universitare de master se finalizează de către ARACIS în termen de **trei luni** de la data înregistrării

cererii de acreditare.

Departamentul de Acreditare al ARACIS numește o echipă formată din **maxim 6** evaluatori. Din echipă vor face parte 3 evaluatori, specialiști în domeniul pentru care se solicită acreditarea, un reprezentant al Comisiei de Științe ale Educației dacă se solicită și organizarea de programe de masterat didactic, un specialist IFR dacă e cazul, un reprezentant al angajatorilor și un student la master sau un absolvent în primul an de la absolvire, pentru domeniile în care asociațiile studențești pot propune un evaluator care să îndeplinească aceste condiții. În constituirea echipei de evaluatori, ARACIS va ține cont de existența unei distribuții de gen echilibrate.

- Echipa analizează raportul de evaluare internă (care cuprinde și autoevaluarea pentru minim 20% din programele de master de același tip propuse în acel domeniu) și poate propune Departamentului de acreditare al ARACIS acordarea *autorizării de funcționare provizorie pentru o cifra de școlarizare și un număr maxim de programe de studii de master ce pot fi propuse pentru școlarizare în domeniu în același an universitar începând cu anul I de studii (capacitatea de școlarizare în domeniul de master)*. Pentru asigurarea unui nivel de calitate corespunzător, cifra de școlarizare maximă care poate fi propusă pentru anul I al unui program de studii de master este de 50 de studenți;
- Raportul Departamentului de acreditare este înaintat Consiliului ARACIS;
- **Consiliul ARACIS**, pe baza concluziilor prezentate în urma procesului de evaluare și a dezbaterilor, elaborează „Raportul Consiliului” care, pe lângă aprecierile privind calitatea educației/cercetării/creației, conține în mod obligatoriu avizul privind *autorizarea* (sau *neautorizarea*) domeniului de master.

Autorizarea unui nou domeniu de master permite instituției să-și dezvolte suportul uman și material asociat, fără a-i da dreptul de a înmatricula imediat studenți. Înmatricularea studenților este permisă numai după acreditarea domeniului.

Dacă această primă fază a procesului de evaluare se finalizează cu propunerea de **neautorizare a domeniului**, procesul de evaluare în vederea **acreditării** se va încheia și ARACIS va înainta MECTS **Raportul Consiliului ARACIS privind neacreditarea domeniului de master**.

b) Evaluarea externă în vederea acreditării domeniului de studii universitare de master.

- Echipa de evaluatori **verifică prin vizită** la instituția solicitantă îndeplinirea standardelor pe domeniile și criteriile aprobate. Rezultatele verificărilor sunt consemnate de membrii comisiei sub semnătură în **Fișa vizitei**.
- Raportul de evaluare întocmit de experții care au efectuat vizita se înaintează pentru analiză către comisia de experți permanenți de specialitate a ARACIS pentru domeniul fundamental de științe relevant pentru domeniul de studii universitare de master supus evaluării.
- Raportul comisiei de specialitate care include propunerea de **acreditare** sau, după caz, **neacreditare** a domeniului de studii universitare de master (pentru

care s-a solicitat evaluarea) este avizat de Departamentul de Acreditare, și prezentat spre dezbateri și aprobare în Consiliul ARACIS.

- Departamentul de Acreditare poate întocmi propriul său raport. Ambele documente sunt publice.
- Consiliul ARACIS, pe baza concluziilor prezentate în urma procesului de evaluare și a dezbaterilor, elaborează „Raportul Consiliului” pe care îl înaintează Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului cu *avizul* care **reprezintă propunerea de acordare** sau, după caz, de **neacordare a acreditării** domeniului de studii universitare de master evaluat, a cifrei de școlarizare și a numărului maxim de programe de studii de master ce pot fi propuse pentru școlarizare în domeniul respectiv.

Observații

Evaluarea domeniilor universitare de master se face de către ARACIS sau de către o altă agenție de asigurare a calității, din țară sau străinătate.

Pe baza rezultatelor evaluării domeniilor de master, ARACIS sau agenția prevăzută de legea educației propune Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului **acordarea** sau, după caz, **retragerea autorizării provizorii/acreditării** în vederea organizării de studii universitare de master. Acreditarea în vederea organizării de studii universitare de master se atestă prin Ordin al Ministrului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

IV.4.4 Evaluarea periodică a domeniilor de master

Fiecare domeniu de master este evaluat periodic, o dată la 5 ani, în vederea reacreditării, pe baza performanței acestuia și a capacității instituționale a IOSUM din care face parte. Reacreditarea unui domeniu presupune evaluarea a cel puțin 40% din programele ce funcționează în domeniul respectiv. Instituțiile sunt obligate să pună la dispoziția evaluatorului extern, la solicitarea acestuia, rapoartele de autoevaluare internă a programelor de studii universitare de master în perioada evaluării, indiferent dacă la data evaluării la aceste programe nu au mai fost înmatriculați studenți.

Evaluarea externă a domeniilor universitare de master se face de către ARACIS sau de către o altă agenție de asigurare a calității, din țară sau străinătate după o procedură ce va face parte din **Ghidul de acreditare/reacreditare a domeniilor universitare de master**.

IV.5 CERINTE NORMATIVE OBLIGATORII PENTRU ACREDITAREA PROGRAMELOR DE MASTER PROFESIONAL/ȘTIINȚIFIC

Domenii	Criterii	Standarde	Indicatori de performanță
A.Capacitatea Institutională	A.1 Structuri instituționale administrative si manageriale	S.A.1.1 Misiune si obiective	IP.A.1.1.1 Calitatea de IOSUM IP.A.1.1.2 Există plan de transfer de cunoaștere, dezvoltare și inovare propriu domeniului, inclus în planul strategic al facultății și, respectiv, în cel al instituției
	A.2 Capacitatea de a susține învățarea in cadrul unui program universitar de master	S.A.2.1 Patrimoniu, dotare, resurse alocate	IP.A.2.1.1 Unități disponibile în biblioteca instituției (cărți, reviste, material audio-video, planuri/schițe/proiecte etc.); IP.A.2.1.2 Dotarea laboratoarelor pentru predare, formare profesională, creație și cercetare*; clasa dotărilor (echipamente/ biblioteci de ultra-înaltă performanță pentru domeniul respectiv, echipamente/ biblioteci de clasă medie etc.); gradul de utilizare al echipamentelor/ bibliotecilor. IP.A.2.1.3 Spații adecvate pentru personalul de predare, de creație, formare profesională și de cercetare științifică*; IP.A.2.1.4 Numărul calculatoarelor aflate în mod regulat la dispoziția studenților participanți la program; IP.A.2.1.5 Numărul de persoane angajate pentru a oferi servicii de secretariat;
	A.3 Capacitatea IOSUM de a susține programul	S.A.3.1 Personal didactic si de formare profesională	IP.A.3.1.1 Instituția asigură personal academic ale carui calificări (specializări) sunt adecvate profilului și conținutul programului. IP.A.3.1.2 Pentru acreditarea unui domeniu de masterat trebuie ca pentru fiecare program de studii de masterat profesional, minimum 60% din posturile didactice constituite conform normelor legale să fie acoperite de cadre didactice angajate în învățământul superior potrivit legii, din care 40% să reprezinte personal propriu. Restul activităților didactice de predare, seminarizare, lucrări aplicative, proiecte etc. pot fi acoperite și de specialiști recunoscuți în domeniu. Personalul didactic și de formare profesională desfășoară activități în domeniu. IP.A.3.1.3 O prioritate în acoperirea posturilor va fi acordată conducătorilor de doctorat și cercetătorilor științifici ce activează în domeniul programului sau în domenii înrudite*. IP.A.3.1.4 Facultatea organizează periodic cu cadrele didactice, cercetătorii și absolvenții workshop-uri, simpozioane, conferințe, mese rotunde, cu impact local sau regional. IP.A.3.1.5 Personalul didactic și de formare profesională este implicat în contracte cu mediul socio-economic. IP.A.3.1.6 Activitatea de predare poate fi susținută și de personalități din mediul socio-economic.
	S.A.3.2 Alocări destinate domeniului de master	IP.A.3.2.1 Cheltuieli pentru dotarea cu aparatură și echipamente; IP.A.3.2.2 Cheltuieli pentru cercetarea științifică de profil* IP.A.3.2.3 Cheltuieli din venituri proprii privind activități la nivel de universitate și la nivelul domeniului; IP.A.3.2.4 Cheltuieli pentru achiziția de materiale științifice/bibliografice/ de creație.	

			IP.A.4.1.3 Venituri din cercetare* IP.A.4.1.4 Acorduri/parteneriate cu sectorul socio-economic.
B.Eficienta educațională	B.1 Conținutul programelor de studii	S.B.1.1 Curriculum și calificări	IP.B.1.1.1 Competențele programului de studii trebuie definite cu prioritate iar fiecărui program de studii, în ansamblu, sau fiecărui modul de cursuri, trebuie să i se asocieze un curriculum coerent, orientat spre obiectivele propuse. Trebuie definite riguros competențele, abilitățile, deprinderile și cunoștințele specifice pe care studenții le vor însuși după parcurgerea programului de studii. În definirea unui program și a curriculum-ului asociat este de dorit implicarea unor instituții sau companii de stat sau particulare ai caror angajați ar putea fi viitorii beneficiari ai programului. IP.B.1.1.2 Lista disciplinelor trebuie să fie însoțită de informații privind efortul necesar unui student pentru promovare (workload), exprimat în ore și ECTS, precum și de rezultatele învățării. Numărul de credite ECTS care trebuie obținut (în conformitate cu acordurile Bologna) trebuie să fie 90-120 de credite ECTS și nu mai puțin de 60 credite ECTS). IP.B.1.1.3 Programul trebuie să specifice formele de predare utilizate (cursuri, seminarii, proiecte, studiu independent, modalitățile de practică, etc) pentru ca studenții să obțină competențe adecvate pentru profesiile din ariile lor de specialitate IP.B.1.1.4 Procesul de evaluare al studenților trebuie să fie parte integrantă din procesul educațional, fiind astfel proiectat încât să demonstreze atingerea rezultatelor învățării. Se vor preciza: sistemul de examinare, modalitățile de examinare de tip cumulativ sau final, numărul de examene și verificări propuse. Se vor stabili proceduri prin care să se confirme în ce măsură examinările studenților permit atingerea obiectivelor de învățare propuse. IP.B.1.1.5 Programul poate acoperi și structuri interdisciplinare de master profesional. IP.B.1.1.6 Programul trebuie să asigure formarea unor abilități tehnologice specifice relevante în profesie (de exemplu, abilități în utilizarea tehnicii de calcul). IP.B.1.1.7 Studenții pot participa în grupuri de studii pentru proiecte reale sau simulate ale mediului socio-economic. IP.B.1.1.8 Implementarea programului trebuie să asigure flexibilitate astfel încât să permită studenților angajați participarea la program. IP.B.1.1.9 Programul de studii în masteratul de cercetare trebuie să acopere anul I din programul de studii la doctorat.*
		S.B.1.2 Procedura de admitere/Studentii	IP.B.1.2.1 Recrutarea studenților se face prin proceduri de admitere proprii; înscrierea la concursul de admitere se face numai pe baza diplomei prin care se finalizează ciclul I - studii universitare de licență IP.B.1.2.2 Studenții participanți la acest program pot desfășura activități, în același timp, ca angajați în posturi

		corespunzătoare profilului de master. IP.B.1.2.3 Studentii participa direct la activitatea de cercetare desfasurata de cadrele didactice*. IP.B.1.2.4 Studentii participa (in colaborare) la manifestari stiintifice nationale sau internationale* IP.B.1.2.5 Exista proceduri prin care sa se verifice nivelul de satisfactie profesionala al studentilor obtinut dupa parcurgerea intregului program sau dupa anumite semestre de studii. IP.B.1.2.6 Există infrastructura informațională necesară pentru informarea potențialilor candidați (<i>prospective students</i>) cu privire la facilitățile de învățare, structura și performanța personalului didactic, parteneriatele cu mediul socio-economic existente, inclusiv sistem de monitorizare a absolvenților. IP.B.1.2.7 Institutia trebuie sa asigure servicii consultative și de informare pentru studenți. (Informații website, servicii consultative în cadrul facultății, suport prin intermediul tutorialelor etc.).
	S.B.1.3 Implicarea socială și culturală a IOSUM	IP.B.1.3.1 implicarea în proiecte ale comunității; IP.B.1.3.2 evenimente culturale organizate; colaborări cu organizații non-profit.
B.2. Asigurarea resurselor necesare activității de formare profesionala/ creație artistică/cercetare	S.B.2.1 Resurse financiare pentru formare	IP.B.2.1.1 Studenții înmatriculați în ultimii 5 ani și modalitatea de finanțare; IP.B.2.1.2 Taxe de școlarizare; IP.B.2.1.3 Surse de finanțare extrabugetară; IP.B.2.1.4 Numărul proiectelor finanțate de instituții din țară, obținute în calitate de beneficiar sau partener principal, respectiv cele obținute în calitate de partener; IP.B.2.1.5 Numărul proiectelor finanțate de instituții din străinătate, obținute în calitate de beneficiar sau partener principal, respectiv cele obținute în calitate de partener; IP.B.2.1.6 Fonduri provenind de la instituții din țară, obținute în calitate de beneficiar sau partener principal, respectiv cele obținute în calitate de partener; IP.B.2.1.7 Fonduri provenind de la instituții din străinătate, obținute în calitate de beneficiar sau partener principal, respectiv cele obținute în calitate de partener; IP.B.2.1.8 Valoarea contractelor de cercetare-dezvoltare derulate, contractate de un beneficiar privat*.
B.3. Activitatea de formare profesionala /cercetare stiintifica	S.B.3.1 Programe de formare profesionala/ cercetare	IP.B.3.1.1 Realizarea activitatii de formare profesionala/cercetare -participarea la competitii nationale -participarea la competitii internationale IP.B.3.1.2 Valorificarea activitatii de formare profesionala/cercetare -recunoastere, premii, medalii -contracte de cercetare-dezvoltare* -lucrari sustinute la conferinte* -articole publicate*
B.4. Rezultatele învățării	S.B.4.1 Valorificarea calificării universitare obținute	IP.B.4.1.1 Valorificarea prin capacitatea de a se angaja în domeniul de competența al calificării universitare. IP.B.4.1.2 Relațiile IOSUM cu absolvenții. IP.B.4.1.3 Inserția profesională pe piața muncii; - Numărul de absolvenți care s-au angajat la 12 luni după finalizarea studiilor; IP.B.4.1.4 Nivelul companiilor care au angajat absolvenți

C. Managementul calității	C.1 Strategii și proceduri pentru asigurarea calității.	S.C.1.1 Structuri si politici pentru asigurarea calității	IP.C.1.1.1 Asigurarea urmăririi eficienței procedurilor și strategiilor de asigurare a calității; IP.C.1.1.2 Existența și calitatea rapoartelor anuale de evaluare a calității programului de studii; IP.C.1.1.3 Mecanisme de feedback și monitorizare pentru dezvoltarea planurilor de studii, IP.C.1.1.4 Selecția personalului IP.C.1.1.5 Modalități de admitere a studenților IP.C.1.1.6 Evaluarea predării IP.C.1.1.7 Feedback-ul de pe piața forței de muncă
	C.2 Proceduri privind in initierea, monitorizarea si revizuirea periodica a programelor si activitatilor desfasurat	S.C.2.1 Aprobarea, monitorizarea si evaluarea periodica a programelor de studiu si diplomelor ce corespund calificarilor	IP.C.1.2.1 Existenta si aplicarea regulamentului privitor la initierea, aprobarea, monitorizarea si evaluarea periodica a programelor de studiu IP.C.1.2.2 Corespondenta dintre diplome si calificari
	C.3 Proceduri obiective si transparente de evaluare a rezultatelor învățării	S.C.3.1 Evaluarea studentilor	IP.C.3.1.1 Universitatea are un regulament privind examinarea si notarea studentilor care este aplicat în mod riguros si consecvent IP.C.3.1.2 Integrarea examinării în proiectarea predării si învățării pe cursuri si programe de studio
	C.4 Baza de date actualizata sistematic, referitoare la asigurarea internă a calitatii	S.C.4.1 Sisteme de informatii	IP.C.4.1.1 Existența de baze de date sistematice, relevante pentru obiectivele asumate ale programului;
	C.5 Transparența informatiilor de interes public cu privire la programele de studii si, dupa caz, certificatele, diplomele si calificariile oferite	S.C.5.1 Informatie publica	IP.C.5.1.1 Oferta de informatii publice
	C.6 Funcționalitatea structurilor de asigurare a calitatii educatiei, conform legii.	S.C.6.1 Structura institutionala de asigurare a calitatii educatiei este conforma prevederilor legale si isi desfasoara activitatea permanent	IP.C.6.1.1 Existența unei metodologii de evaluare internă; IP.C.6.1.2 Analiza procedurilor de evaluare internă a programelor. IP.C.6.1.3 Respectarea procedurilor de evaluare internă.

*Pentru programele de master științific

V. EVALUAREA ȘCOLILOR DOCTORALE

V.1. Introducere

Programele doctorale corespund celui de al treilea ciclu de studii universitare în cadrul procesului Bologna și permit dobândirea unei calificări de nivelul 8 din EQF/CEC și din Cadrul Național al Calificărilor. Acreditarea Școlilor Doctorale pe domenii de studii universitare de doctorat se realizează în conformitate cu prezenta Metodologie.

Pot organiza programe de studii universitare de doctorat într-un domeniu acele universități, consorții universitare, forme de parteneriat între o universitate și un consorțiu universitar, unități de cercetare-dezvoltare, precum și structuri din cadrul Academiei Române care sunt acreditate sau autorizate provizoriu în acest scop

La nivelul fiecărei instituții care conform legislației actuale are dreptul de a organiza programe de studii universitare de doctorat, se creează o structură specifică în acest scop, numită Instituție Organizatoare de Studii Doctorale (IOSUD).

În cadrul IOSUD, organizarea studiilor universitare de doctorat se realizează prin intermediul Școlilor Doctorale constituite pe domenii de studii universitare de doctorat. Acestea reprezintă comunități organizate de profesori/cercetători și doctoranzi în cadrul unei IOSUD, organizate ca structuri administrative axate pe cercetarea științifică/creația artistică și învățarea prin cercetare, activități care se finalizează prin teze de doctorat, publicații științifice, inovații, brevete, performanțe artistice și sportive și alte rezultate ale cercetării științifice/creației artistice.

Programele de studii universitare de doctorat sunt de două tipuri:

a) doctorat științific, care are ca finalitate producerea de cunoaștere științifică originală, relevantă internațional, pe baza unor metode științifice, organizat numai la forma de învățământ cu frecvență. Doctoratul științific este o condiție pentru cariera profesională în învățământul superior și cercetare;

b) doctorat profesional, în domeniile artelor sau sportului, care are ca finalitate producerea de cunoaștere originală pe baza aplicării metodei științifice și a reflecției sistematice, asupra unor creații artistice sau asupra unor performanțe sportive de înalt nivel național și internațional și care poate constitui o bază pentru cariera profesională în învățământul superior și în cercetare în domeniile artelor și sportului.

Programele de studii universitare de doctorat se structurează pe două etape: programul de studii avansate și programul de cercetare științifică/ creație artistică. Programele de studii universitare de doctorat se desfășoară numai la forma de învățământ cu frecvență (la zi).

Programele de studii universitare de doctorat se organizează în școli doctorale acreditate sau autorizate provizoriu, care funcționează în cadrul unei Instituții Organizatoare de Studii Universitare de Doctorat (IOSUD). Fiecare școală doctorală este evaluată periodic, o dată la 5 ani, pentru fiecare domeniu în parte, în vederea acreditării, pe baza performanței acesteia și a capacității instituționale a IOSUD din care face parte. Evaluarea școlilor doctorale se face de către ARACIS sau de către o altă agenție de asigurare a calității, din țară sau străinătate, pe baza rapoartelor CNCS referitoare la calitatea cercetării și a rapoartelor CNATDCU referitoare la calitatea

resurselor umane.

Pe baza rezultatelor evaluării școlii doctorale, ARACIS sau agenția prevăzută de legea educației propune Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului acordarea sau, după caz, retragerea autorizării provizorii/acreditării în vederea organizării de studii universitare de doctorat. Acreditarea în vederea organizării de studii universitare de doctorat se atestă prin ordin al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului.

V.2. Obiective specifice ale autorizării provizorii, acreditării și pentru evaluarea periodică a școlilor doctorale

Evaluarea academică a unei școli doctorale se axează în principal pe următoarele aspecte :

- Măsura în care școala doctorală respectă criteriile, standardele și indicatorii de performanță stabiliți în *Metodologia ARACIS*.
- Măsura în care studiile universitare de doctorat asigură *aprofundarea în domeniul studiilor de masterat* sau într-un domeniu apropiat sau obținerea de competențe *complementare* în alte domenii, precum și dezvoltarea capacităților de cercetare științifică.
- Respectarea prevederilor regulamentare referitoare la organizarea studiilor universitare de doctorat în *limba* română, într-una din limbile minorităților naționale sau într-o limbă de circulație internațională.
- Respectarea prevederilor regulamentare referitoare la organizarea *concursului de admitere* la studii universitare de doctorat.
- Respectarea prevederilor regulamentare privind finalizarea studiilor de doctorat prin *susținerea în ședință publică a tezei de doctorat*

V.3. Etape metodologice privind autorizarea provizorie, acreditarea și evaluarea periodică a școlilor doctorale

La intrarea în vigoare a prezentei metodologii, Instituțiile care au dreptul de organizare a studiilor universitare de doctorat conform legii, demarează procedurile de înființare și/sau acreditare a școlilor doctorale proprii.

Autorizarea provizorie/acreditare/evaluare periodică a unei școli doctorale presupune parcurgerea următoarelor etape de lucru succesive:

a) în baza cererii de declanșare a procedurii de evaluare externă în vederea autorizării provizorii/ acreditării/evaluării periodice depusă la departamentul de acreditare al ARACIS de către furnizorul de educație, Biroul Executiv ARACIS hotărăște declanșarea procedurii de evaluare externă dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

- (1) furnizorul de educație are programele de studii din domeniul în care dorește să organizeze studii universitare de doctorat plasate într-o clasă de excelență;
- (2) furnizorul de educație a depus raportul de evaluare internă, elaborat ținând seama de prevederile pct. III.5 din Metodologie, precum și cele din art. 10 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind

asigurarea calității educației, astfel cum a fost aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările ulterioare;

- (3) furnizorul de educație face dovada cu acte că a achitat taxa prevăzută de lege pentru activitatea de autorizare provizorie /acreditare/evaluare periodică;
- b) Consiliul ARACIS numește o Comisie de evaluare externă formată din 4 evaluatori în domeniul școlii doctorale, dintre care, 2 din partea ARACIS și câte unul din partea CNCȘ, respectiv CNATDCU. Unul din cei doi membri desemnați de ARACIS, trebuie să fie membru în comisia de specialitate aferentă domeniului în care se încadrează școala doctorală și îndeplinește rolul de director de misiune. Directorul de misiune este fie membru al Consiliului ARACIS, fie membru al comisiilor de specialitate. Toți membrii Comisiei de evaluare externă trebuie să aibă calitatea de conducător de doctorat. Atribuțiile reprezentantului CNATDCU privesc evaluarea resursei umane a Școlii Doctorale, în timp ce atribuțiile reprezentantului CNCȘ vizează evaluarea producției științifice a Școlii Doctorale. Membrii Comisiei de evaluare externă numiți de ARACIS din registrul propriu de evaluatori vor analiza toate celelate criterii și standarde de evaluare ale Școlii Doctorale.
- c) Comisia de evaluare externă verifică prin vizită la instituția solicitantă îndeplinirea standardelor pe domeniile și criteriile aprobate prin prezenta metodologie. Rezultatele verificărilor sunt consemnate într-un document numit Fișa vizitei, care va fi semnat de toți membrii comisiei precum și de conducerea instituției, conducerea IOSUD și a școlii doctorale.
- d) În urma desfășurării procesului de evaluare, comisia de evaluare externă va elabora un raport de evaluare care va conține o analiză cantitativă și calitativă a datelor validate în urma vizitei, o analiză a tendințelor înregistrate de la precedentă evaluare (în cazul evaluării periodice), o analiză a punctelor tari și slabe identificate de către instituție și validate de către Comisie, precum și o serie de recomandări privind îmbunătățirea calității, care vor fi transmise instituției solicitante. Pe de altă parte, raportul Comisiei de evaluare externă va conține în mod obligatoriu o recomandare privind acreditarea/neacreditarea în cazul procesului de acreditare sau acordării încrederii/neîncrederii în cazul evaluării periodice. Comisia de evaluare externă propune acordarea/neacordarea autorizației provizorii de funcționare numai în cazul unor domenii noi de doctorat propuse de IOSUD. Autorizarea provizorie a școlii doctorale nu se poate întinde pe o perioadă mai mare de 3 ani, conform art. 16 alin. (3) al Hotărârii de Guvern nr. 681/2011. Recomandările vor fi justificate prin prisma datelor factuale observate în timpul vizitei, precum și a celor rezultate din analiza documentelor puse la dispoziție de către instituția solicitantă. Raportul de evaluare va fi semnat numai de către membrii comisiei de evaluare.
- e) Raportul de evaluare întocmit de experții care au efectuat vizita se înaintează pentru analiză către comisia Departamentul de acreditare al ARACIS, care va

analiza în ședințe de lucru pe domenii. Raportul panelului de experți este avizat de Departamentul de acreditare, cu scopul de a verifica respectarea Metodologiei conform procedurii interne a ARACIS. Ședințele de lucru vor fi organizate pe domenii și la acestea vor participa toți membrii comisiilor de vizită din domeniul respectiv. În urma acestei analize se va încheia un proces-verbal, care va cuprinde sinteza analizei și a discuțiilor pentru fiecare școală doctorală în parte și care va fi atașat raportului de evaluare. a aceste ședințe și prezentat spre dezbateri și aprobare în Consiliul ARACIS. Departamentul de acreditare întocmește propriul său raport. Cele două rapoarte, al Comisiei de evaluare externă și al Departamentului de acreditare sunt documente publice.

- f) Consiliul ARACIS, pe baza concluziilor prezentate de directorul de misiune, menționate în raportul de evaluare, a eventualelor observații din partea departamentului de acreditare, menționate în procesul-verbal al ședinței de departament și în urma dezbaterilor, votează decizia finală și elaborează "Raportul Consiliului". Acest raport, este înaintat Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului cu propunerea de acordare sau, după caz, de neacordare a autorizării provizorii/acreditării școlii doctorale și este publicat pe pe site-ul ARACIS.

Procesul de evaluare al școlilor doctorale se va realiza diferențiat pe cele 2 etape în care este structurat (programul de studii avansate și programul de cercetare științifică/creație artistică), evaluarea pe aceste etape având în mod firesc un caracter complementar care este evidențiat în Ghidul de Evaluare ARACIS. Evaluarea programului de pregătire avansată va constata compatibilitatea cu standardele aferente programelor de studii de masterat de cercetare și/sau alte programe similare. Comisia de evaluare va acorda calificativul de încredere sau neîncredere atât pentru programul de studii avansate, cât și pentru cel de cercetare științifică/ creație artistică. O școală doctorală poate obține calificativul de încredere, respectiv *avizul* pentru obținerea acreditării în cazul procedurii de acreditare doar dacă ambele calificative aferente celor două etape sunt încredere.

Școlile Doctorale care nu au fost supuse unui proces de evaluare periodică într-un interval de maximum 5 ani de la intrarea în vigoare a prezentei metodologii intră în faza de lichidare, fază în care nu mai pot fi înmatriculați noi doctoranzi și care durează până la absolvirea programului de studii doctorale de către ultimul doctorand.

V.4. Cerințe normative minimale pentru autorizarea provizorie/acreditarea/evaluarea periodică a școlilor doctorale, pe domenii de doctorat

Pentru autorizarea provizorie, acreditarea și evaluarea periodică a școlilor doctorale, pe domenii de doctorat se aplică domeniile, criteriile, standardele și indicatorii de performanță prezentați în Metodologia de evaluare externă a ARACIS.

V.4.1. Cadrul juridic de organizare și funcționare a școlii doctorale

Programele de studii universitare de doctorat se organizează și se desfășoară în

cadrul IOSUD numai prin școlile doctorale. O școală doctorală se poate constitui doar dacă cuprinde cel puțin 3 conducători de doctorat. În cadrul IOSUD pot funcționa una sau mai multe școli doctorale. Cadru general de organizare și de funcționare a școlilor doctorale este stabilit prin dispozițiile H.G. nr. 681/2011, prin regulamentul instituțional de organizare și desfășurare a programelor de studii universitare de doctorat și poate fi completat cu prevederile regulamentului școlii doctorale, propriu fiecărei școli doctorale, cu respectarea legii. Înființarea școlilor doctorale este propusă de conducătorii instituțiilor componente ale IOSUD, este avizată de către organele colective de conducere ale fiecărei instituții componente a IOSUD și este aprobată de către CSUD. În structura unei instituții de învățământ superior, o școală doctorală poate organiza centre sau laboratoare de cercetare care funcționează ca unități de venituri și cheltuieli în cadrul instituției de învățământ superior, potrivit prevederilor art. 131, art. 133 alin. (4) și art. 134 din Legea nr. 1/2011. Relațiile de afiliere dintre o școală doctorală și alte structuri ale instituțiilor componente ale IOSUD sunt stabilite prin regulamentul instituțional de organizare și desfășurare a programelor de studii universitare de doctorat.

Fiecare școală doctorală posedă un regulament care stabilește modul în care sunt organizate și se desfășoară programele de studii universitare de doctorat în cadrul școlii doctorale. Regulamentul școlii doctorale este elaborat de către consiliul școlii doctorale, prin consultarea tuturor conducătorilor de doctorat membri ai școlii respective, cu respectarea Regulamentului instituțional de organizare și desfășurare a programelor de studii universitare de doctorat de la nivelul IOSUD. Regulamentul școlii doctorale este avizat prin votul universal, direct, secret și egal al majorității absolute a conducătorilor de doctorat membri ai școlii respective. Regulamentul școlii doctorale stabilește criterii, proceduri și standarde obligatorii vizând cel puțin următoarele aspecte:

- a) acceptarea de noi membri conducători de doctorat, precum și reglementări referitoare la modalitatea prin care unui conducător de doctorat îi poate fi retrasă calitatea de membru al școlii doctorale;
- b) mecanismele prin care se iau deciziile în ceea ce privește oportunitatea, structura și conținutul programului de pregătire bazat pe studii universitare avansate;
- c) procedurile de schimbare a conducătorului de doctorat al unui anumit student-doctorand și procedurile de mediere a conflictelor;
- d) condițiile în care programul de doctorat poate fi întrerupt;
- e) modalitățile de prevenire a fraudei în cercetarea științifică, inclusiv a plagiatului;
- f) asigurarea accesului la resursele de cercetare;
- g) obligațiile de frecvență ale studenților-doctoranzi, conform unei metodologii elaborate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

Regulamentul se aplica și în cazul programelor de studii universitare de doctorat desfășurate în cotelă, dacă prin acordul de parteneriat s-a decis astfel.

Școlile doctorale au obligația să ofere informații corecte și complete privind

programele de studii universitare de doctorat candidaților la aceste programe, comunității universitare și altor persoane fizice sau juridice interesate. Școlile doctorale, cu sprijinul logistic al IOSUD, vor asigura publicarea pe internet a tuturor informațiilor necesare privind programele de studii universitare de doctorat, vizându-se cu precădere următoarele categorii:

- a) regulamentul școlii doctorale;
- b) informații privind posturile vacante pentru studenți-doctoranzi;
- c) informații privind posturile vacante pentru conducători de doctorat;
- d) informații privind modul de organizare și desfășurare a programelor doctorale;
- e) informații privind conținutul programelor de studii universitare de doctorat;
- f) informații privind modul de finanțare a studiilor, precum și a costurilor suportate de studentul-doctorand;
- g) modelul contractului-cadru de studii doctorale;
- h) informații privind conducătorii de doctorat și studenții-doctoranzi pe care îi coordonează, care includ cel puțin lista publicațiilor și brevetelor acestora;
- i) informații privind rezultatele și performanțele profesionale ale conducătorilor de doctorat;
- j) informații privind tezele de doctorat, respectiv standarde de elaborare, proceduri și criterii de evaluare a acestora;
- k) rezumatele tezelor de doctorat ce urmează să fie susținute public, precum și data, ora și locația aferente susținerilor publice, cu cel puțin 14 zile înaintea susținerii acestora;
- l) adresele la care pot fi accesate tezele de doctorat finalizate, publicate pe un site administrat de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

Raportul de autoevaluare trebuie să cuprindă informații de acest tip certificate de conducerea instituției.

V.4.2. Conținutul procesului de învățământ și cercetare științifică / creație artistică

Programul de studii universitare de doctorat cuprinde:

- a) un program de pregătire bazat pe studii universitare avansate, în cadrul școlii doctorale;
 - b) un program individual de cercetare științifică sau creație artistică.
- Programele de studii universitare de doctorat asigură formarea de competențe profesionale (de conținut, cognitive și de cercetare) în domenii de specialitate, precum și a unor competențe transversale. Sunt calificate drept competențe profesionale următoarele competențe specifice domeniului:
- a) cunoștințe avansate în domeniu;
 - b) capacitatea de identificare, formulare și soluționare a problemelor de cercetare;
 - c) stăpânirea metodelor și tehnicilor de cercetare avansată;
 - d) cunoștințe privind managementul proiectelor de cercetare;

- e) stăpânirea procedeelelor și soluțiilor noi în cercetare;
- f) abilități de documentare, elaborare și valorificare a lucrărilor științifice;
- g) abilități lingvistice la nivel academic în limbi de circulație internațională necesare documentării și elaborării de lucrări științifice;
- h) înțelegerea și capacitatea de aplicare a principiilor și valorilor eticii cercetării științifice în domeniul respectiv.

Sunt considerate drept competențe transversale următoarele:

- a) competențe de comunicare, scrisă și orală, în domeniul științei și culturii;
- b) competențe lingvistice avansate în limbi de circulație internațională;
- c) utilizarea tehnologiei informației și comunicării;
- d) abilități de interrelaționare și de lucru în echipă;
- e) cunoștințe de management al resurselor umane, materiale și financiare;
- f) calități de conducere;
- g) cunoștințe privind managementul carierei, precum și însușirea de tehnici privind căutarea unui loc de muncă și de creare de locuri de muncă pentru alții;
- h) cunoștințe privind managementul riscului, crizei și al eșecului;
- i) cunoștințe privind utilizarea legislației în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală;
- j) capacități de antreprenariat economic, tehnologic și social.

Școlile doctorale pot pune la dispoziția studenților-doctoranzi un program de pregătire bazat pe studii universitare avansate alcătuit din activități desfășurate în formațiuni instituționalizate de studiu, prin cursuri, seminare, laboratoare și altele asemenea. Programul de pregătire bazat pe studii universitare avansate este un instrument pentru îmbogățirea cunoștințelor studentului-doctorand și care îi servește acestuia pentru derularea în bune condiții a programului de cercetare științifică și pentru dobândirea de competențe avansate specifice ciclului de studii universitare de doctorat. Oportunitatea organizării unui program de pregătire universitară avansată, precum și structura și conținutul acestuia sunt la latitudinea școlii doctorale, potrivit regulamentului școlii doctorale. Școala doctorală este obligată să asigure accesul liber și neîngrădit la programul de pregătire avansată tuturor studenților-doctoranzi din cadrul școlii doctorale respective sau din cadrul altor școli doctorale.

În vederea asigurării bazei necesare de cunoștințe pentru desfășurarea studiilor universitare de doctorat, școlile doctorale pot organiza în cadrul lor programe de studii universitare de master de cercetare, exclusiv la forma de învățământ cu frecvență și orientate preponderent spre formarea competențelor de cercetare științifică. Învățarea realizată în cadrul masterului de cercetare poate fi echivalată cu programul de pregătire bazat pe studii universitare avansate. Programul de pregătire bazat pe studii universitare avansate poate fi realizat și prin participarea studenților-doctoranzi la cursurile masterului de cercetare organizat de școala doctorală dacă nu au mai parcurs aceste cursuri, fără ca studenții-doctoranzi să fie obligați să susțină examenele de promovare din cadrul acestui ciclu. Conținutul programului individual de cercetare

științifică sau creație artistică va evidenția:

- tradiția și rezultatele școlii doctorale;
- existența unui plan de cercetare al tezei de doctorat;
- stabilirea unor obiective concrete și realizabile ale cercetării din cadrul tezei de doctorat;
- existența planului de experimente aferent conținutului teoretic dacă este cazul;
- alte elemente considerate relevante.

V.4.3. Etica științifică, profesională și universitară

Școala doctorală împreună cu conducătorul de doctorat au obligația de a informa studentul-doctorand cu privire la etica științifică, profesională și universitară și de a verifica respectarea acesteia, inclusiv:

- a) respectarea prevederilor deontologice pe parcursul realizării cercetării de doctorat;
- b) respectarea prevederilor deontologice în redactarea tezei de doctorat.

Școala doctorală și IOSUD iau măsuri pentru prevenirea și sancționarea abaterilor de la normele eticii științifice, profesionale și universitare, conform codului de etică și deontologie profesională al instituției. În cazul unor eventuale fraude academice, al unor încălcări ale eticii universitare sau al unor abateri de la buna conduită în cercetarea științifică, inclusiv al plagiatului, studentul-doctorand și/sau conducătorul de doctorat răspund/răspunde în condițiile legii.

V.4.4. Baza materială

- Instituția de învățământ superior/școala doctorală trebuie să facă dovada că dispune de laboratoare proprii, biblioteci și alte facilități pentru cercetarea științifică avansată cu dotarea corespunzătoare.
- Instituția de învățământ superior-școala doctorală trebuie să facă dovada că dispune de bibliotecă dotată cu sală de lectură, fond de carte propriu și bibliotecă virtuală.
- Bibliotecile instituției de învățământ asigură un număr suficient de abonamente la publicații și periodice românești și străine, corespunzător misiunii asumate.

V.5. CRITERII, STANDARDE ȘI INDICATORI DE PERFORMANȚĂ UTILIZAȚI ÎN EVALUAREA UNEI ȘCOLI DOCTORALE

A. Capacitate instituțională

STANDARD	INDICATORI DE PERFORMANȚĂ	OBSERVAȚII
1. Capacitatea de a susține învățarea și predarea (alternativă specifică școlilor doctorale – Capacitatea de a susține învățarea în cadrul școlii doctorale) ARACIS	<p>a. Unități disponibile în biblioteca instituției (cărți, reviste, material audio-video, planuri/schițe/proiecte etc.);</p> <p>b. Unități disponibile în biblioteca instituției (cărți, reviste, material audio-video, planuri/schițe/proiecte etc.) a căror vechime este mai mică de 5 ani de zile;</p> <p>c. Dotarea laboratoarelor pentru predare și cercetare; clasa dotărilor (echipamente/ biblioteci de ultra-înaltă performanță pentru domeniul respectiv, echipamente/ biblioteci de clasă medie etc.); gradul de utilizare al echipamentelor/ bibliotecilor.</p> <p>d. Salarizarea personalului didactic;</p> <p>e. Birouri pentru personalul de predare și de cercetare științifică;</p> <p>f. Numărul calculatoarelor aflate în mod regulat la dispoziția studenților-doctoranzi;</p> <p>g. Numărul de persoane angajate pentru a oferi servicii de secretariat;</p> <p>h. Suma cheltuită din venituri proprii pentru mobilitatea personalului științific și de cercetare.</p>	<p>Indicatorii listați sunt luați din metodologia generală, propuneri care urmează să fie discutate. Au fost utilizați anterior în evaluarea unor școli doctorale de către ARACIS</p> <p>Este foarte greu de stabilit un minim pentru fiecare indicator.</p> <p>De discutat în cadrul grupului de elaborare dacă optăm pentru :</p> <p>- indicatori numeroși dar specifici SAU</p> <p>- indicatori mai generali complecși</p> <p>Valorile minime și completarea listei cu indicatori specifici pe domenii vor fi stabilite de comisiile de specialitate</p>
2. Capacitatea școlii doctorale de a susține cercetarea și învățământul de doctorat ARACIS		
2.1. Situația statistică a conducătorilor de doctorat, a studenților-doctoranzi, a absolvenților și a comisiilor de îndrumare	<p>a. Conducătorii de doctorat și data dobândirii calității/abilitării;</p> <p>b. Studenții-doctoranzi înmatriculați în ultimii 5 ani, forma de învățământ, conducătorii lor, data susținerilor publice, titluri confirmate de CNATDCU, respingeri ale tezelor de către CNATDCU (prima respingere, a doua respingere, motivările comisiei), stadiul actual pentru cei care nu au susținut public (în programul de pregătire, în programul de cercetare științifică, exmatriculați);</p> <p>c. Locuri scoase la concurs, candidați înscriși, studenți-doctoranzi înmatriculați;</p> <p>d. Membri ai școlii doctorale (personal de predare și cercetare) care nu au calitatea de conducători de doctorat;</p> <p>e. Numărul studenților-doctoranzi sprijiniți de o comisie de îndrumare și numărul studenților-doctoranzi fără comisie de îndrumare.</p>	
2.2. Alocări destinate școlii doctorale	<p>a. Cheltuieli pentru dotarea cu aparatură și echipamente;</p> <p>b. Cheltuieli din venituri proprii privind activități de cercetare științifică la nivel de universitate și școală doctorală;</p> <p>c. Cheltuieli pentru achiziția de materiale științifice/bibliografice.</p>	
3. Capacitatea universității de a susține serviciile furnizate societății		

STANDARD	INDICATORI DE PERFORMANȚĂ	OBSERVAȚII
4. Curriculum și calificări ARACIS	<p>a. Curriculum: modalitatea de aprobare, cursuri, titulari, credite, ore alocate diverselor activități.</p> <p>b. Relațiile școlii doctorale cu absolvenții. Inserția profesională pe piața muncii;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Numărul de absolvenți care s-au angajat la 12 luni după confirmarea titlului de doctor; - Nivelul companiilor care au angajat absolvenții, internaționalizarea acestora; <p>c. Durata medie a unui doctorat.</p>	
5. Rezultate obținute din activitatea de cercetare științifică/ creație artistică CNCS	<p>a. Număr de teze de doctorat publicate;</p> <p>b. Numărul de lucrări publicate de către personalul de predare și cercetare științifică, în ultimii 5 ani calendaristici;</p> <ul style="list-style-type: none"> - în reviste indexate ISI Web of Knowledge - în reviste din străinătate indexate BDI (specifice fiecărui domeniu) sau în reviste categoria B+ (CNCS) - în reviste de specialitate naționale recunoscute de CNCS (categoria B) <p>c. Numărul de lucrări publicate de către studenții-doctoranzi, în perioada studiilor doctorale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - în reviste indexate ISI Web of Knowledge; - în reviste din străinătate indexate BDI (specifice fiecărui domeniu) sau în reviste categoria B+ (CNCS); - în reviste de specialitate naționale recunoscute de CNCS (categoria B); <p>d. Numărul de cărți, de unic autor sau coordonate, publicate la edituri internaționale, de către membrii personalului de predare și cercetare științifică și de către studenții-doctoranzi, în ultimii 5 ani calendaristici;</p> <p>e. Numărul de cărți, de unic autor sau coordonate, publicate la edituri naționale, recunoscute de CNCS, de către membrii personalului de predare și cercetare științifică și de către studenții-doctoranzi, în ultimii 5 ani calendaristici;</p> <p>f. Numărul de capitole de carte, publicate la edituri internaționale de către membrii personalului de predare și cercetare științifică și de către studenții-doctoranzi, în ultimii 5 ani calendaristici;</p> <p>g. Numărul de capitole de carte publicate la edituri naționale recunoscute de CNCS, de către membrii personalului de predare și cercetare științifică și de către studenții-doctoranzi, în ultimii 5 ani calendaristici;</p> <p>h. Numărul de brevete depuse și/sau acordate în cadrul școlii doctorale în ultimii 5 ani;</p> <p>i. Numărul de proiecte în parteneriat cu economia sau societatea în cadrul școlii doctorale în ultimii 5 ani;</p> <p>j. Numărul titlurilor de doctor confirmate prin Ordin al ministrului, în fiecare din ultimii 5 ani calendaristici;</p> <p>k. Creații/performance,</p>	<p>Analiza cercetării școlii doctorale se face în contextul evaluării de către CNCS, unde cercetarea se evaluează pe domenii de cercetare științifică. Ca urmare, fiecare domeniu are criterii specifice, în cele ce urmează fiind prezentate toate criteriile de care se poate ține seama. Evaluarea calitativă a cercetării se face pentru fiecare școală doctorală care aparține unui domeniu: calitatea revistei, editura în care se publică, calitatea editurii care publică cartea (face parte din editurile menționate ca fiind importante pe fiecare domeniu în evaluarea CNCS), tipul de brevet (național, EPO, SUA, triadic etc.), calitatea partenerilor economici sau culturali (ex. filarmonici de renume, festivaluri artistice, bienale internaționale, firme multinaționale, ministere, consilii județene etc.), mărimea resurselor financiare, calitatea partenerilor din proiecte și contracte, calitatea conferințelor la care participă sau sunt invitați membrii școlii doctorale. De asemenea, se evaluează calitatea partenerilor în proiecte sau care invită pentru predare (din universități</p>

	<p>I. concerte/expoziții/spectacole în străinătate; Premii și medalii obținute de către membrii personalului de predare și cercetare științifică și de către studenții-doctoranzi, în ultimii 5 ani calendaristici;</p>	<p>din primele 500 Shanghai în ultimii 5 ani, universități calificate în competiții de școli doctorale de excelență în diferite țări etc.), nivelul medaliei sau premiului (al Academiei Române, al Academiei de ramură, al societăților științifice naționale, internaționale) etc.</p>
6. Relația școlii doctorale cu mediul social – economic CNCS	<p>a. Numărul de brevete, produse, tehnologii sau servicii noi, cu impact economic demonstrabil, inclusiv proiecte de elaborare, implementare și/sau evaluare de politici publice, ale membrilor personalului de predare și cercetare științifică și ale studenților-doctoranzi;</p> <p>b. Venituri din prestări de servicii și furnizare de produse;</p> <p>c. Acorduri/parteneriate cu sectorul socio-economic.</p>	<p>Analiza se face specific pe domeniul din care face parte școala doctorală evaluată (de ex. la Teologie Ortodoxă nu se cer brevete de invenție ci acțiunile specifice pentru Teologie). Evaluarea calitativă a relației cu mediul social-economic se face pentru fiecare școală doctorală care aparține unui domeniu: calitatea partenerilor economici sau culturali (ex. filarmonici de renume, festivaluri artistice, bienale internaționale, firme multinaționale, ministere, consilii județene etc.), mărimea resurselor financiare, calitatea partenerilor din proiecte și contracte.</p>
7. Asigurarea cu resurse umane de calitate CNATDCU	<p>a. Personal de predare și cercetare cu norma de bază;</p> <p>b. Personal de predare și cercetare asociat;</p> <p>c. Numărul membrilor personalului de predare și cercetare științifică și numărul studenților-doctoranzi, care dețin calitatea de membru în comitete editoriale/științifice ale unor reviste indexate ISI Web of Knowledge;</p> <p>d. Numărul membrilor personalului de predare și cercetare științifică și numărul studenților-doctoranzi, care dețin calitatea de membru în comitete de organizare/științifice ale unor conferințe indexate ISI Web of Knowledge;</p> <p>e. Numărul membrilor personalului de predare și cercetare științifică membri în comitete editoriale ale editurilor internaționale prezente în lista CNCS pe domenii;</p> <p>f. Numărul membrilor personalului de predare și cercetare științifică și numărul studenților-doctoranzi, care dețin poziții de conducere în organizații profesionale internaționale;</p> <p>g. Personal format în afara universității, în universități din străinătate.</p>	<p>Se face și o evaluare calitativă pe baza CV-urilor conducătorilor și pe baza CV-urilor doctoranzilor (publicații, brevete, evenimente la care au participat (concursuri, expoziții etc.), stagii în străinătate, locul stagiilor etc.). Se evaluează și nivelul conferințelor care invită (ex. ale asociațiilor profesionale mondiale sau europene), renumele laboratoarelor unde s-au desfășurat sau se desfășoară activități de cercetare comune etc.</p>

	<p>h. Invitații la conferințe internaționale în calitate de keynote speakers;</p> <p>i. Raportul număr doctoranzi/număr de conducători de doctorat;</p> <p>j. Personal care desfășoară activități de cercetare în străinătate.</p>	
8. Asigurarea resurselor necesare activității de cercetare științifică/ creație artistică CNCS	<p>a. Studenții-doctoranzi înmatriculați în ultimii 5 ani și modalitatea de finanțare;</p> <p>b. Taxe de școlarizare;</p> <p>c. Surse de finanțare extrabugetară;</p> <p>d. Numărul proiectelor finanțate de instituții din țară, obținute în calitate de beneficiar sau partener principal, respectiv cele obținute în calitate de partener;</p> <p>e. Numărul proiectelor finanțate de instituții din străinătate, obținute în calitate de beneficiar sau partener principal, respectiv cele obținute în calitate de partener;</p> <p>f. Fonduri provenind de la instituții din țară, obținute în calitate de beneficiar sau partener principal, respectiv cele obținute în calitate de partener;</p> <p>g. Fonduri provenind de la instituții din străinătate, obținute în calitate de beneficiar sau partener principal, respectiv cele obținute în calitate de partener;</p> <p>h. Valoarea contractelor de cercetare-dezvoltare derulate, contractate de un beneficiar privat.</p>	
9. Internaționalizarea ARACIS cu sprijinul celorlalte consilii	<p>a. Numărul doctoratelor în cotutelă, aflate în desfășurare;</p> <p>b. Numărul doctoratelor în cotutelă, finalizate în ultimii 5 ani calendaristici;</p> <p>c. Numărul de proiecte internaționale depuse și/sau câștigate în ultimii 5 ani calendaristici;</p> <p>d. Numărul studenților-doctoranzi înmatriculați la programe de studii ale unor instituții de învățământ superior din străinătate, pe o perioadă de cel puțin 3 luni (ERASMUS și alte forme de finanțare a stagiilor);</p> <p>e. Numărul studenților-doctoranzi, cetățeni ai altor state;</p> <p>f. Număr de internshipuri internaționale oferite și realizate în cadrul școlii doctorale în ultimii 5 ani;</p> <p>g. Număr de școli de vară cu participare internațională organizate de către școala doctorală în ultimii 5 ani;</p> <p>h. Numărul membrilor personalului de predare și cercetare științifică și numărul studenților-doctoranzi care au participat la școli de vară/iarnă;</p> <p>i. Numărul membrilor personalului de predare și cercetare științifică atras de la universități din străinătate, pentru activități de predare sau pentru activități de cercetare științifică (pentru o perioadă echivalentă cu cel puțin un semestru);</p> <p>j. Numărul membrilor personalului de predare și de cercetare științifică, care au beneficiat de programe de mobilitate internațională;</p> <p>k. Numărul studenților-doctoranzi care studiază integral într-o limbă de circulație internațională;</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> l. Cursuri predate într-o limbă de circulație internațională; m. Personal angajat provenind din străinătate, din universități și institute de cercetare; n. Susținere de prelegeri în străinătate pentru o perioadă de minimum 2 săptămâni; 	
10. Implicarea socială și culturală a școlii doctorale ARACIS	<ul style="list-style-type: none"> a. implicarea în proiecte ale comunității; b. evenimente culturale organizate; c. colaborări cu organizații non-profit. 	Se va face o evaluare calitativă pe baza unor raportări

C. Managementul calității

STANDARD	INDICATORI DE PERFORMANȚĂ	OBSERVAȚII
11. Misiune, obiective și integritate economică ARACIS	<ul style="list-style-type: none"> a. Misiunea și obiectivele școlii doctorale b. Strategia pe termen mediu și lung c. Codul etic d. Combaterea fraudei intelectuale 	Analiza calitativă se va referi mai ales la misiunea asumată a universității și la specificitatea școlii doctorale arondate unui anume domeniu de știință.
12. Conducere și administrație la nivel de școală doctorală specifică sau la nivel de universitate ARACIS	<ul style="list-style-type: none"> a. Documente specifice pentru desfășurarea studiilor de doctorat, în cadrul școlii doctorale: regulamentul școlii doctorale (evaluarea modalității de aprobare, a conținutului și a aplicării sale), contractul de studii universitare de doctorat, alte documente prevăzute de legislația în vigoare; b. Prezența documentelor școlilor doctorale pe internet; c. Alegerea membrilor Consiliului și alegerea Directorului; respectarea legislației în vigoare; d. Consiliul școlii doctorale: modul de îndeplinire a atribuțiilor; e. Repartizarea creditelor pentru activitățile din programul de pregătire bazat pe studii universitare avansate: regulament, metodologie, aplicare. 	
13. Strategii și proceduri pentru asigurarea calității. ARACIS	<ul style="list-style-type: none"> a. Existența unei metodologii de evaluare internă; b. Analiza procedurilor de evaluare internă a programelor, studenților-doctoranzi și a conducătorilor de doctorat; c. Respectarea procedurilor de evaluare internă. 	

VI. Evaluarea periodică - a instituțiilor, domeniilor și programelor de studii în învățământul superior

Furnizorii de servicii de învățământ superior și cercetare acreditați au obligația, conform **Legii nr. 87/2006**, cu modificările ulterioare, de a solicita evaluarea instituțională periodică în termen de maxim 5 ani de la obținerea acreditării/precedenta evaluare instituțională.

VI.1 Standarde minimale și etape metodologice privind evaluarea periodică a programelor de studii universitare de licență / domeniilor de studii universitare de master

În privința **instrumentelor de evaluare**, indicatorii de performanță pentru evaluarea periodică a calității programelor de studii universitare de licență/domeniilor de studii universitare de master constituie un set mai amplu decât cel utilizat pentru acreditare și îl conține în întregime pe acesta din urmă. Setului de indicatori folosiți pentru evaluarea în vederea acreditării, i se adaugă un *set individualizat* de indicatori propuși de instituția furnizoare de educație, pe baza consultării listei de indicatori opționali propuși de ARACIS sau definiți la nivelul instituției, în mod autonom, și negociat cu agenția de evaluare; acest set individualizat de indicatori

- a. reflectă misiunea și obiectivele programului de studii universitare de licență/ programelor de studii subsumate domeniului de master,
- b. dă seama de succesele înregistrate și de provocările întâmpinate în implementarea programelor,
- c. răspunde temelor ridicate și recomandărilor făcute în cadrul evaluărilor anterioare.

Pentru evaluarea periodică a programelor de studii, instituțiile de învățământ superior trebuie să demonstreze, iar vizitele de evaluare externă să valideze continuarea respectării standardelor menționate la **III.7** pentru programele de studii universitare de licență, respectiv **IV.4.5** pentru domeniile de studii universitare de master. În evaluarea periodică, următoarele standarde vor avea însă o importanță specifică, instituțiile de învățământ superior fiind obligate să evidențieze propriile progrese în raport cu evaluările precedente:

1. Eficacitatea educațională a curriculumului și calificărilor propuse prin:

- a. relevanța curriculumului și adecvarea strategiilor instructive pentru obținerea nivelelor de competență pentru calificarea propusă conform Registrului Național al Calificărilor în Învățământul Superior;
- b. existența, actualitatea și calitatea resurselor de învățare existente: manuale, ghiduri de învățare, platforme de învățare;
- c. măsura în care strategiile instructive sunt centrate pe studenți și pe nevoile acestora, flexibilitatea traseelor de învățare ale studenților.

2. Coerența strategiilor și procedurilor pentru asigurarea calității prin:

- a. eficiența, cuprinderea și transparența procedurilor interne de asigurare a calității;
- b. existența de baze de date sistematice, relevante pentru misiunea programului / programelor subsumate domeniului de studii;
- c. existența și calitatea rapoartelor anuale de evaluare a calității instituționale;
- d. fundamentarea empirică a deciziilor pe baza datelor culese și relevanța acestora în raport cu misiunea asumată.

Fiecare domeniu de master este evaluat periodic, o dată la 5 ani, în vederea reacreditării, pe baza performanței acestuia și a capacității instituționale a IOSUM din care face parte. Reacreditarea unui domeniu presupune evaluarea a cel puțin 40% din programele ce funcționează în domeniul respectiv .

Evaluarea domeniilor universitare de master se face de către ARACIS sau de către o altă agenție de asigurare a calității, din țară sau străinătate, listată în Registrul European al Agențiilor pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior.

Pentru evaluarea periodică se vor urma etapele metodologice prevăzute pentru autorizare/acreditare, cu următoarele modificări:

Atât în raportul de auto-evaluare întocmit de către organizația solicitantă, cât și în raportul de evaluare întocmit de către experții ARACIS va fi prezentată evoluția stării calității de la acreditare sau, unde este cazul, de la ultima evaluare periodică și, în lumina obiectivelor programului/domeniului, face recomandări de îmbunătățire a calității (a căror realizare este de competența universității). Raportul se va încheia în mod obligatoriu prin:

1) O sinteză a aprecierilor echipei de experți cu privire la evoluția stării calității de la precedentă evaluare progresele sau regresele înregistrate de aceasta, însoțită de set un recomandări; sinteza constatărilor factuale și apreciative precum și recomandările vor fi adresate organizației solicitante și vor constitui un reper în evaluările ulterioare.

2) Acordarea unui calificativ *încredere*, respectiv *neîncredere* care să reflecte starea calității programului de studii de licență / domeniului de studii de masterat în raport cu standardele naționale de acreditare, atât cele generale, cât și cele pe domenii de studii. Calificativele se vor acorda după cum urmează:

- a. *neîncredere* va fi acordat în cazul neîndeplinirii standardelor naționale de acreditare;
- b. *încredere* va fi acordat atunci când se constată îndeplinirea standardelor naționale de acreditare.

În cazul în care, urmare a evaluării periodice, se constată neîndeplinirea standardelor minime de acreditare, organizația furnizoare de servicii de educație și cercetare are obligația să solicite o nouă evaluare periodică pentru programul de studii de licență / domeniul de studii de masterat vizat. În cazul în care, și la această evaluare se menține calificativul de *neîncredere*, echivalent cu neîndeplinirea standardelor naționale de

acreditare, agenția de evaluare demarează procesul de aplicare a prevederilor Art. 34 din OUG nr. 75/2005 privind asigurarea calității în educație, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006, precum și Art. 361 (4) și (5) din Legea Educației Naționale Nr. 1/2011.

Pentru menținerea calificativului *încredere* pentru un domeniu de master este obligatoriu ca furnizorul de educație să aibă programele de studii din domeniul respectiv plasate într-o clasă de excelență în cadrul ierarhizării programelor de studii conform Legii Educației Naționale Nr. 1/2011.

VI.2 Standarde minimale și etape metodologice privind evaluarea periodică instituțională a furnizorilor de servicii de învățământ superior și cercetare

În privința **instrumentelor de evaluare**, Indicatorii de performanță pentru evaluarea instituțională periodică a calității constituie un set mai amplu decât cel utilizat pentru acreditare și îl conține în întregime pe acesta din urmă. Setului de indicatori folosiți pentru evaluarea în vederea acreditării i se adaugă un *set individualizat* de indicatori propuși de instituția furnizoare de educație, pe baza consultării listei de indicatori opționali propuși de ARACIS sau definiți instituțional în mod autonom, și negociat cu agenția de evaluare; acest set individualizat de indicatori

- a. reflectă misiunea și planurile strategice instituționale,
- b. dă seama de succesele înregistrate și de provocările întâmpinate de instituție,
- c. răspunde temelor ridicate și recomandărilor făcute în cadrul evaluărilor anterioare.

Pentru evaluarea instituțională periodică, instituțiile de învățământ superior trebuie să demonstreze, iar vizitele de evaluare externă să valideze continuarea respectării standardelor menționate la **III.6**. În evaluarea periodică, următoarele standarde vor avea însă o importanță specifică, instituțiile de învățământ superior fiind obligate să evidențieze propriile progrese în raport cu evaluările precedente:

1. Misiunea, obiectivele și integritatea academică prin:

- a. existența, coerența, operaționalizarea și funcționarea cartei universitare, planurilor strategice și a codului etic;
- b. existența, coerența și corectitudinea practicilor privind admiterea;
- c. eficacitatea administrativă, prin raportarea numărului personalului auxiliar la personalul de predare/cercetare, respectiv la numărul de studenți;
- d. existența și funcționarea procedurilor de combatere a fraudelor intelectuale atât în rândul studenților, cât și al cadrelor didactice;
- e. responsabilitate publică prin dezvoltare durabilă, parcimonie în cheltuirea resurselor publice, dar și asumarea de obiective cu caracter social în misiunea instituțională.

2. Coerența strategiilor și procedurilor pentru asigurarea calității prin:

- a. eficiența, cuprinderea și transparența procedurilor interne de asigurare a calității;
- b. existența de baze de date sistematice, relevante pentru misiunea instituțională asumată privind rezultatele învățării, cercetării, relației cu mediul, resurselor implicate;
- c. existența și calitatea rapoartelor anuale de evaluare a calității instituționale;
- d. fundamentarea empirică a deciziilor pe baza datelor culese și relevanța acestora în raport cu misiunea instituțională asumată.

Pentru evaluarea instituțională periodică se vor urma **etapele metodologice** prevăzute pentru acreditare, cu următoarele modificări:

Atât în raportul de auto-evaluare întocmit de către organizația solicitantă, cât și în raportul de evaluare întocmit de către experții ARACIS trebuie să se demonstreze îndeplinirea cel puțin a valorilor de referință minime ale indicatorilor de acreditare, precum și să prezinte *starea și evoluția anuală* a indicatorilor individualizați. Indicatorii suplimentari selectați în cadrul raportului trebuie să corespundă în mod coerent misiunii și obiectivelor asumate. Raportul se va referi explicit la *aspectele procesuale în îmbunătățirea calității* dincolo de indicatorii minimali. Raportul va pune astfel accentul pe evoluția indicatorilor selectați, luându-se ca reper valorile înregistrate de instituție/program într-o perioadă de timp specificată de raport (de regulă, de la evaluarea externă precedentă). Progresele realizate și dificultățile întâmpinate vor fi raportate la misiunea și obiectivele instituționale, precum și la starea de fapt constatată în urma evaluărilor anterioare.

O pondere importantă din cuprinsul raportului asociat evaluării periodice a calității va viza managementul calității, prezentând modul în care mecanismele interne de asigurare a calității au contribuit la depășirea dificultăților și la progresele instituției, asigurând buna funcționare și coerența tuturor domeniilor de asigurare a calității.

Raportul se încheie prin acordarea unui calificativ, respectiv *grad ridicat de încredere, încredere, încredere limitată, neîncredere*, care să reflecte starea calității în instituție și progresele sau regresele înregistrate de aceasta. Calificativele se vor acorda după cum urmează:

- a. *neîncredere* va fi acordat în cazul neîndeplinirii standardelor naționale de acreditare; în urma acordării acestui calificativ ARACIS propune măsurile specificate în OUG 75 din 2011 de modificare a OUG 75/2005
- b. *încredere limitată* va fi acordat în cazul în care starea calității s-a deteriorat de la precedentă evaluare, dar sunt încă îndeplinite standardele de acreditare;
- c. *încredere* va fi acordat atunci când starea calității a stagnat în raport cu evaluarea anterioară, în urma căreia calificativul a fost de cel puțin încredere, sau dacă situația calității s-a ameliorat substanțial în raport cu cea corespunzătoare calificativului anterior de neîncredere și încredere limitată;

- d. *încredere ridicată* va fi acordat dacă organizația dovedește funcționarea unui sistem viabil de asigurare a calității prin care starea calității s-a ameliorat în raport cu evaluarea anterioară, în urma căreia calificativul a fost de cel puțin încredere;

Calificativele se vor acorda în interiorul fiecărei categorii de universități, așa cum sunt acestea definite în Art. 193 din Legea Educației Naționale, nr. 1/2011.

În cazul în care, în decursul evaluării periodice, se constată neîndeplinirea standardelor minime de acreditare, agenția de evaluare demarează procesul de aplicare a prevederilor Art. 34 din OUG nr. 75/2005 privind asigurarea calității în educație, modificată prin OUG 75/2011, precum și Art. 361 (4) și (5) din Legea Educației Naționale Nr. 1/2011

Acesta reprezintă un Proiect de Metodologie. Va rugăm ca toate observațiile, completările și sugestiile dumneavoastră să le trimiteți până la data de 15 noiembrie 2011 pe adresa de e-mail: oana.sarbu@aracis.ro

